

Fjárhagsgreining

Staða íslenskrar ferðapjónustu í árslok 2019

Ráðgjafarsvið KPMG

—
3. desember 2020

Formáli

Í vor þegar ljóst var að COVID-veiran myndi hafa veruleg áhrif á ferðabjónustuna vann KPMG skýrslu fyrir Ferðamálastofu um *Áhrif COVID-19 á rekstur ferðabjónustufyrirtækja*. Í haust var talin ástæða til að fylgja þeirri vinnu frekar eftir enda ferðamennska sumarsins að baki og að skýrast betur hversu íþyngjandi afleiðingar heimsfaraldursins væru.

Ferðabjónustan hefur á undanförunum árum þróast í að verða umfangsmesta atvinnugrein landsmanna. Angar hennar teygja sig víða um hagkerfið. Undirliggjandi greinar hennar eru þó um margt ólíkar. Rekstur gististaða, bílaleigur, afþreying, veitingahús og ferðaskrifstofur eiga stundum lítið annað sameiginlegt en að tilheyra þessari sömu atvinnugrein. Fá ferðabjónustufyrirtæki eru stór en fjöldamörg lítil. Þá hefur ferðabjónustan viðkomu um allt land. Misjafnt er hversu illa kórónaveiran hefur komið við þessa ólíku kima ferðabjónustunnar þó enginn hafi farið vel út úr henni. Allan þennan fjölbreytileika verður að skilja og taka tillit til hans. Lögð var áhersla á það í þeirri vinnu sem leiddi til þessarar skýrslu.

Ákveðið var að ráðgjafarsvið KPMG myndi vinna frekari greiningu á fjárhagsstöðu íslenskrar ferðabjónustu en nú á grundvelli ársreikninga 2019. Lagt var mat á fjárhagsstöðu ferðabjónustunnar nú á síðari hluta ársins 2020. Ferðamálastofa og Stjórnstöð ferðamála hafa unnið með KPMG að greiningunni. Markmið vinnunnar var m.a. að:

- Geta greint fjölbreytileika einkennandi greina ferðabjónustunnar þannig að þær stuðningslausnir sem horft væri til nýttust sem flestum fyrirtækjum í greininni og vítt og breytt um landið.
- Meta umfang og áhrif þeirra lausna sem geta komið til greina til stuðnings atvinnugreinarinnar.
- Setja upp spálíkan til að meta stöðu og þróun greinarinnar á næstu 12 til 24 mánuðum.

Þessi vinna og þau gögn sem hefur verið aflað hafa nýst stjórnvöldum að undanförunni við ákvörðunartöku um stuðning við atvinnugreinina.

Mikilvægt er að í ferðabjónustunni verði kraftur til viðspyrnu þegar tækifæri gefst til. Þess er vænst að atvinnugreinin leiði viðsnúning hagkerfisins frá þeirri kreppu sem COVID-19 hefur skapað. Til að það takist þarf fjárhagsleg staða ferðabjónustunnar að vera þannig að slík viðspyrna sé möguleg. Mikilvægt er að það opinbera fjármagn sem varið er til atvinnugreinarinnar verði ráðstafað skynsamlega þ.e. að stutt hafi verið fyrst og fremst við lífvænleg fyrirtæki og ekki komi til þess að samkeppnisstaða sé brengluð eða staðið í vegi fyrir að nauðsynleg markaðsaðlögun geti átt sér stað. Áfram þurfa að vera til staðar forsendur til að hluthafar og fjármálafyrirtæki sjái tækifæri í að fjárfesta í greininni.

Skarphéðinn Berg Steinarsson
Ferðamálastjóri

Tengiliður KPMG:

Benedikt K. Magnússon
 Ráðgjafarsvið
 Sviðsstjóri, hluthafi
 Sími: 861 5252
bmagnusson@kpmg.is

	bls.		bls.
— Formáli	1	Horfur	21
Samantekt	3	— Horfur og áhrifavaldar á mögulega þróun	22
Fjárhagsstaða í árslok 2019	7	— Möguleg þróun byggt á ólíkum sviðsmyndum	23
— Fjárhagsþróun	8	— Forsendur um þróun á fjölda ferðamanna	24
— Þróun rekstrarskilyrða	9	— Aflabrestur leiðir til ósjálfbærar skuldsetningar	25
— Heildaryfirlit einkennandi greinar	10	— Áætluð skuldastaða Árslok 2022	26
— Ólíkar áskoranir í árslok 2019	11	— Endurskipulagning er varla hafin	27
— Skuldastaða Árslok 2019	12	Viðaukar	
— Fjárhagsstaða við árslok Niðurbrot	13	— Viðauki I – Yfirlit undirgreina	28
Slagurinn við COVID-19	14	— Viðauki II – Sundurliðun eftir einkennandi greinum	35
— Skjáskot af 2020	15	— Viðauki III - Gagnalýsing	40
— Fordæmalaus rekstrarskilyrði	16	— Viðauki IV - Heildarskuldir ferðapjónustunnar	47
— Nýting úrræða	17		
— Staða og áskoranir einkennandi greina	18		
— Tekjur ársins 2020	20		

KPMG

Samantekt

Staða ferðapjónustunnar veik fyrir COVID-19

Frá því að fyrsta tilfelli COVID-19 var greint á Íslandi undir lok febrúar 2020 hefur ferðapjónustan þurft að takast á við mestu áskorun í sögu atvinnugreinarinnar. Árin á undan COVID-19 einkenndust af örum vexti og miklum fjárfestingum. Á þessum árum jókst samkeppni einnig mikið og síðustu ár var hún farin að koma niður á afkomu ákveðinna undirgreina í ferðapjónustu.

Ljóst er að staða greinarinnar versnaði á árinu 2019, sem helst má rekja til gjaldþrots WOW Air. Greining á fjárhagstöllum ferðapjónustufyrirtækja í árslok 2019 sýnir að fjárhagsstaða fjölmargra félaga í greininni var þröng. Mörg þeirra voru því illa undirbúin fyrir baráttuna við COVID-19 í upphafi ársins og nú í lok árs 2020 stendur greinin frammi fyrir stórum áskorunum, þrátt fyrir að slagurinn við COVID-19 sé langt frá því að vera yfirstaðinn.

Nauðsynlegt er að stuðla að öflugri viðspyrnu enda er það almennt álit hagsmunaaðila að framtíð ferðapjónustu á Íslandi sé björt til lengri tíma lítið.

5,8%
EBIT / tekjur

- Rekstrafkoma (EBIT) greinarinnar dróst saman um 6 ma.kr. á milli ára og var 20 ma.kr. árið 2019.
- Samfelld lækkun hefur verið á EBIT hlutfalli (EBIT/tekjur) greinarinnar frá árinu 2016 þegar það var 9,8% en eftir uppgjör ársins 2019 stóð það í 5,8%.

6,2x
Skuldir/EBIT

- Skuldsetning jókst um 36 ma.kr. á árinu og stóð í 170 ma.kr. í árslok 2019 skv. ársreikningum félaganna.
- Skuldamargfeldi (skuldir á móti EBIT) jókst um 50% á árinu 2019 og er margfeldi afkomu á móti skuldum nú 6,2x en stóð í 4,1x árið 2018.
- Félög í greininni eru því almennt í lakari stöðu til að standa undir aukinni skuldsetningu.

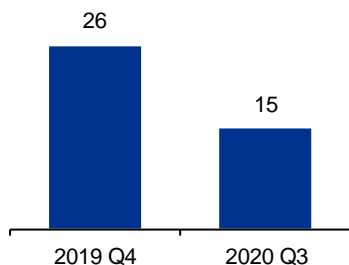
- Fjárhagsstaða félaganna og áskoranir þeirra eru mjög misjafnar eftir einkennandi greinum, landshlutum og milli einstakra félaga.

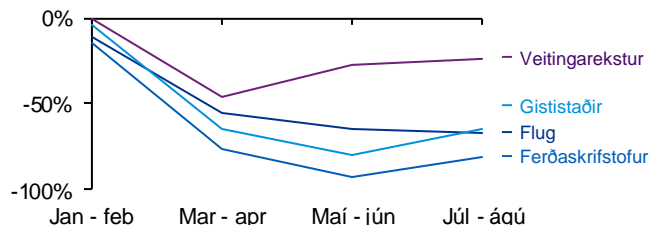
- Undir lok skýrslunnar má finna spálíkan um þróun ferðapjónustunnar til næstu þriggja ára.
- Ef gert er ráð fyrir markaðsaðlögun með sliti félaga sem ekki voru lífvænleg í árslok 2019 og þannig dregið úr afkastagetu, leiðir spálíkan KPMG út að afkoma greinarinnar sé jákvæð við 1.230 þúsund ferðamenn.
- Án markaðsaðlögunar leiðir spálíkanið út að hagnaður byrji að myndast við 1.735 þúsund ferðamenn.
- Forsendur spálíkans gera ráð fyrir að markaðsaðlögunin eigi sér stað með því að félög með veika eiginfjárstöðu og hátt skuldamargfeldi hætti starfsemi.

Slagurinn við COVID-19

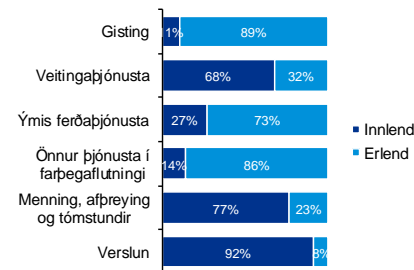
Fjöldi starfandi í ferðaþjónustunni^a í þús.

VSK velta 2020
breyting frá sama tímabili árið 2019

Vægi innlendra veltu árið 2019

Viðbrögð og afleiðingar fyrir fyrirtæki

- Rekstrarkostnaður skorinn niður.
- Fjöldi starfandi fækkað um tæplega **12 þús.** eða **45%** frá áramótum 2019 til loka þriðja ársfjórðungs 2020.
- Félög fengið tímabundna greiðslufrýstingu lána (**45%** allra félaga sem fengu greiðsluhlé).
- Samið við leigusala um frýstingu eða lækkun leigugreiðslna.
- Mörg félög hafa lokað en tiltölulega fá farið í greiðslustöðvun eða gjaldprot hingað til.
- Launagreiðendum fækkað um **13%**.

Áskoranir og nýting úrræða

- Áskoranir félaganna mjög ólíkar eftir stærð, tegund, vægi innanlandsmarkaðar og staðsetningu.
- Nær öll félög glíma við verulegt tekjufall, háan launakostnað og neikvæða afkomu.
- Úrræði stjórnvalda hafa því eðlilega beinst að þessum liðum í rekstri félaganna.
- **21 ma.kr.** hefur verið greiddur í hlutabætur og yfir **10 ma.kr.** hafa verið greiddir vegna launa á uppsagnafresti.
- **19,5 ma.kr.** í frestun staðgreiðslu.
- **23,5 ma.kr.** ríkisábyrgðir tengdar lánveitingu.

Mismunandi vægi innanlandsmarkaðar

- Einkennandi greinar ferðaþjónustunnar eru misháðar erlendum ferðamönnum.
- Vísbendingar eru um að innanlandsmarkaður bílaleiga og hópbíla sé umtalsverður.
- Þá sýnir VSK velta Hagstofunnar að veitingarekstur hafi náð skjótari bata en aðrar greinar ferðaþjónustu og verður ekki fyrir eins miklu tekjufalli.
- Aukin innlend velta létti róðurinn yfir sumartímam hjá félögum á landsbyggðinni.
- Ferðaávisun stjórnvalda nýttist félögum í greininni misvel en var mikilvæg hvatning til landamanna.

ATH: (a) Fjöldi starfandi skv. Hagstofunni. Fjöldinn er meiri en fjöldi stöðugilda skv. Creditinfo enda um fjölda einstaklinga að ræða en ekki reiknuð stöðugildi. Jafnframt nær úrtak Hagstofunnar yfir stærra mengi en úrtak Creditinfo.
Heimild: Hagstofan, Stjórnarráðið og greining KPMG.

Spá um fjölda ferðamanna

Sviðsmyndagreining leiðir í ljós fjölmarga þætti sem ekki er hægt að hafa áhrif á. Á móti eru fjölmargir þættir sem hægt er að hafa áhrif á og munu ráða miklu um getu ferðaþjónustunnar til að spyrna við fótum þegar búið er að ryðja helstu ferðahindrunum úr vegi.

Spá um fjölda ferðamanna er sett fram af skýrsluhöfundum og byggir grunnspáin á því að bóluefni verði komið í viðtæka dreifingu á öðrum ársfjórðungi 2021 og þannig verði litlar hindranir á ferðalögum á seinni hluta ársins 2021. Gert er ráð fyrir að það muni taka lengri tíma að ná til fjarlægari markaða eins og Ameríku og Asíu og því verði takmarkaðri endurheimtur veturinn 2021.

Forsendurnar taka m.a. mið af reynslu af tilslökunum á landamæraeftirliti sumarið 2020 sem sýndi fram á umtalsverða eftirspurn frá Norðurlöndunum og Norður Evrópu.

Í síðasta kafla greiningarinnar er sett fram spálíkan um þróun fjárhagsstöðu ferðaþjónustunnar. Grunnforsenda líkansins er ofangreind spá um fjölda ferðamanna. Tekið skal fram að líkanið spáir ekki fyrir mikilvæga þætti eins og gengisþróun eða kaupmátt á upprunamörkuðum.

Fjárhagsstaða til framtíðar

Greining á fjárhagsstöðu leiðir í ljós talsverðan fjölda fyrirtækja með:

- of háa skuldsetningu miðað við rekstrarafkomu
- lítið eigið fé til að standa af sér "storminn"

Af því leiðir að flest félög í greininni munu þurfa að auka við skuldir eða ganga á eigið fé fram að þeim tímapunkti að ferðamenn taka að streyma til landsins á ný.

Eftir því sem þetta ástand varir lengur mun fjöldi ósjálfbærra félaga aukast og verður þeim þá ekki bjargað nema með eiginfjár innspýtingu eða öðrum aðgerðum til að létta á skuldsetningu.

Sé tekið mið af skuldamargfeldi má búast við því að 1.127 af 1.831 félögum í greiningunni muni glíma við skuldavanda¹ ef tekjuleysi verður viðvarandi fram yfir mitt ár 2021. Gera má því ráð fyrir mikilli fjölgun gjaldþrota á næstu mánuðum.

ATH: (1) Með skuldavanda er átt við að afkoma félaganna nægi ekki til greiðslu vaxta og afborgana.

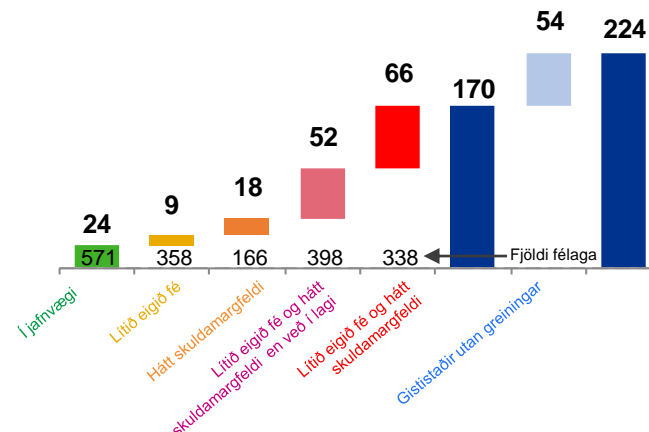
Fjöldi ferðamanna á ári

í milljónum

Ár	2020	2021	2022
Grunnspá	0,5	0,8	1,7
% af 2019	24%	39%	86%
Svartsýn	0,5	0,5	1,3
% af 2019	24%	26%	64%
Bjartsýn	0,5	1,0	1,9
% af 2019	25%	48%	97%

Vaxtaberandi skuldir í árslok 2019

í milljónum króna flokkað eftir fjárhagslegum styrkleika

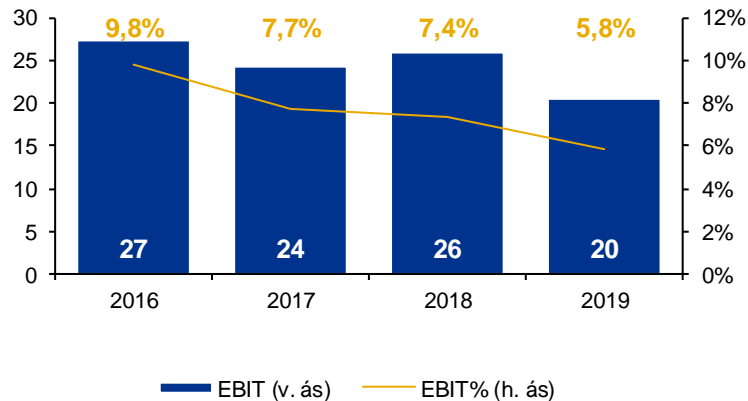

Fjárhagsstaða í árslok 2019

EBIT og EBIT%

Í milljörðum króna

ATH: Útlán kerfislega mikilvægra banka (KMB) til ferðaþjónustunnar skv. Seðlabankanum var 210 ma.kr. Útleiðslu á muninum má sjá í Viðauka IV
 Heimild: Creditinfo, Hagstofa og greining KPMG

Fjórðungs samdráttur í rekstrarafkomu milli árana 2016 og 2019

Mestur samdráttur í afkomu milli árana 2018 og 2019 enda fækkaði ferðamönnum um 15% frá fyrra ári.

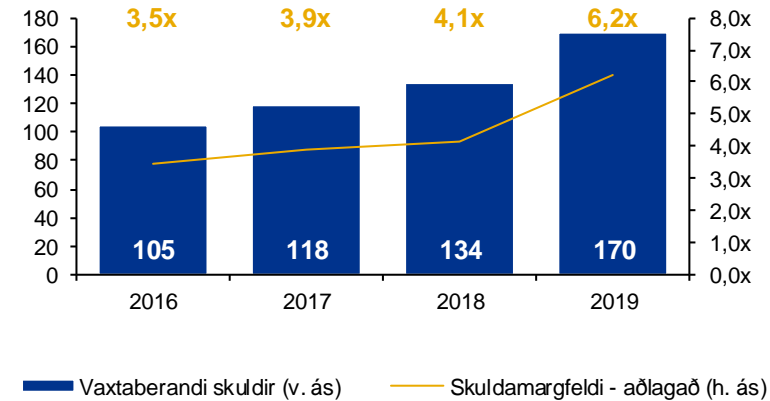
- 20% fækkun ferðamanna eftir fall Wow Air og 30% fækkun ferðamanna frá Bandaríkjunum og Kanada.
- Jákvæð áhrif af 8%¹ veikingu íslensku krónunnar og 5% lengri meðal dvalartími ferðamanna leiðir til hærri tekna á hvern ferðamann.
- Miklar kostnaðarhækkunar, s.s. 6,5% hækkun á launavísitölu vega upp á móti tekjuauka.

Rekstrarskilyrði greinarinnar voru farin að versna fyrir COVID-19.

ATH: (a) Skuldahlutfallið er aðlagð þannig að heildar vaxtaberandi skuldum er einungis deilt með jákvæðri EBIT
 (1) Miðað við meðaltal skráningar á gengisvísitölu árunum 2018 og 2019

Vaxtaberandi skuldir og EBIT margfeldi skulda^a

Í milljörðum króna

Vaxtaberandi skuldir aukist um 62% frá árinu 2016

Ferðaþjónustan hefur verið að fjárfesta undanfarin ár. Árið 2019 námu nettó fjárfestingar um 28 ma.kr. Samhliða fjárfestingu hafa vaxtaberandi skuldir aukist jafnt og þétt.

- Mesta aukningin milli ársloka 2018 og 2019 er í fasteignum tengdum starfsemi gististaða um 14 ma.kr. en hótélherbergjum fjölgaði um 883 herbergi í 10.856 herbergi. Á sama tíma lækkaði nýtingarhlutfall um 3 prósentustig.

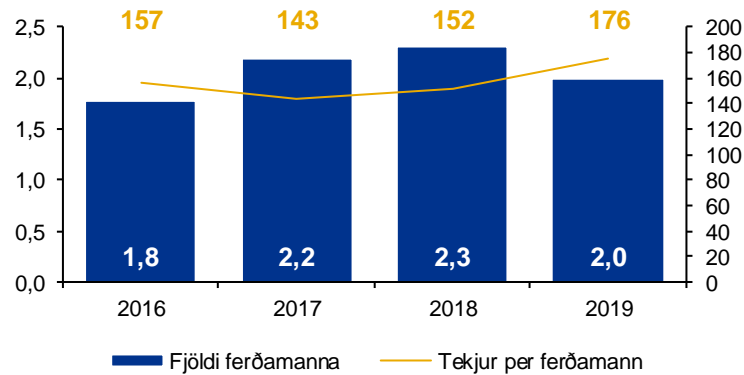
Greiðslugeta greinarinnar hefur hinsvegar dregist saman með versnandi afkomu og var í árslok 2019 líklega að nálgast efri mörk í sjálfbærri skuldsetningu m.t.t. þróunar í afkomu.

Þróun rekstrarskilyrða

Fjöldi ferðamanna og tekjur per ferðamann

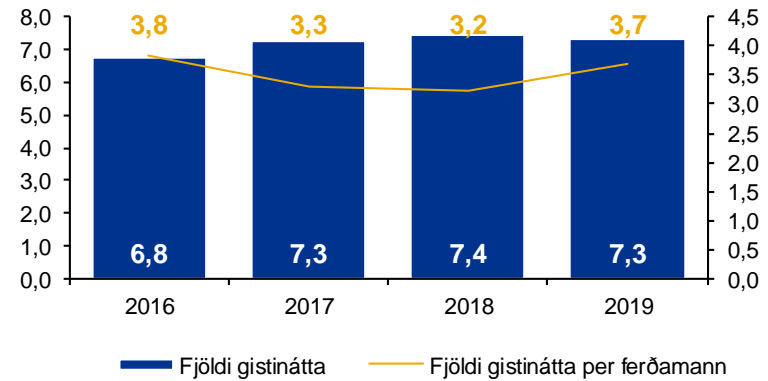
Í milljónum

Í þús. kr.

Fjöldi gistinguátta og gistinguætur per ferðamann

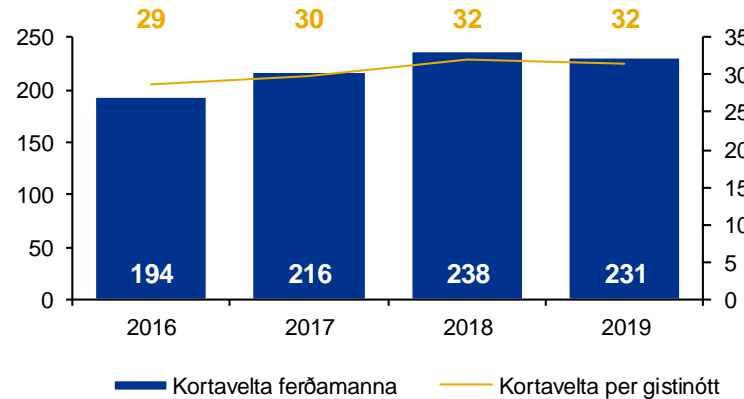
Í milljónum

Kortavelta og kortavelta per gistinguótt

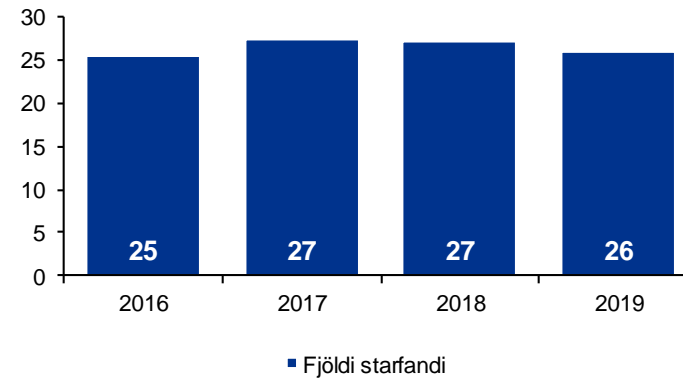
Í milljörðum króna

Í þús. kr.

Fjöldi starfa (án flugs)¹⁾

Í þús.

ATH: 1) Hæsta gildi hvers árs í gagnagrunni Hagstofunnar.

Heimild: Ferðamálastofa, Creditinfo, Hagstofa, Rannsóknarsetur verslunarinnar og greining KPMG

Heildaryfirlit einkennandi greina

Fyrirtæki	Fjöldi fyrirtækja	Stöðugildi	Velta	EBIT	Launahlutfall	Eignir	Vaxtaberandi skuldir	Eiginfjárlutfall	Skuldir / EBIT*
Afþreying 	559	2.610	62,8	7,4	35%	73,6	25,6	42%	2,9x
Gististaðir 	471	4.922	83,3	5,2	40%	168,4	91,2	27%	11,9x
Veitingarekstur 	527	5.778	87,5	3,2	41%	39,1	10,9	27%	2,4x
Bílaleigur 	72	996	33,1	2,5	25%	53,4	34,0	13%	11,9x
Hópfærðir og hópíleigur 	137	1.238	28,5	0,4	38%	18,6	7,9	26%	5,1x
Ferðaskrifstofur 	65	644	54,0	1,7	11%	15,2	0,5	29%	0,2x
Samtals	1.831	16.188	349,2	20,4	33%	368,2	170,0	28%	6,2x

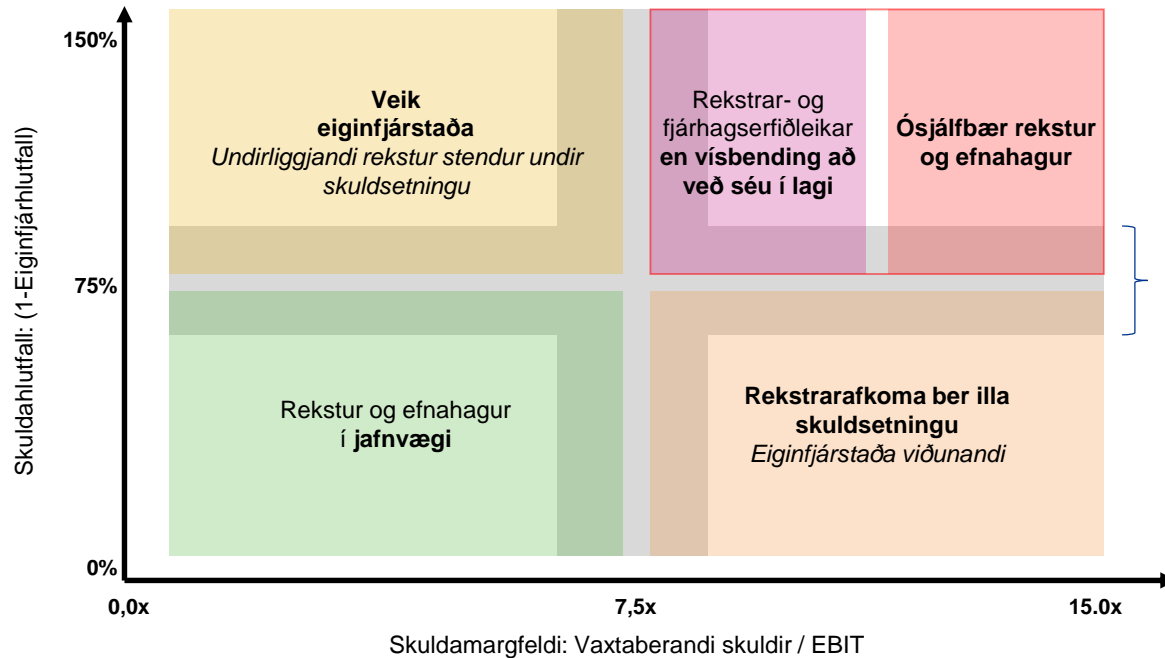
* Leiðrétt skuldahlutfall (neikvæð EBIT ekki reiknuð með).

ATH: 1) Fjárhæðir í milljóðum króna.

2) Í allri útleiðslu á fjárhagsupplýsingum ársins 2019 eru upplýsingar úr ársreikningum ársins 2018 nýttar ef 2019 ársreikningi hefur ekki verið skilað.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Ólíkar áskoranir í árslok 2019

Ásunum tveimur er ætlað að skeyta saman rekstrarhæfi og styrkleika efnahagsreiknings.

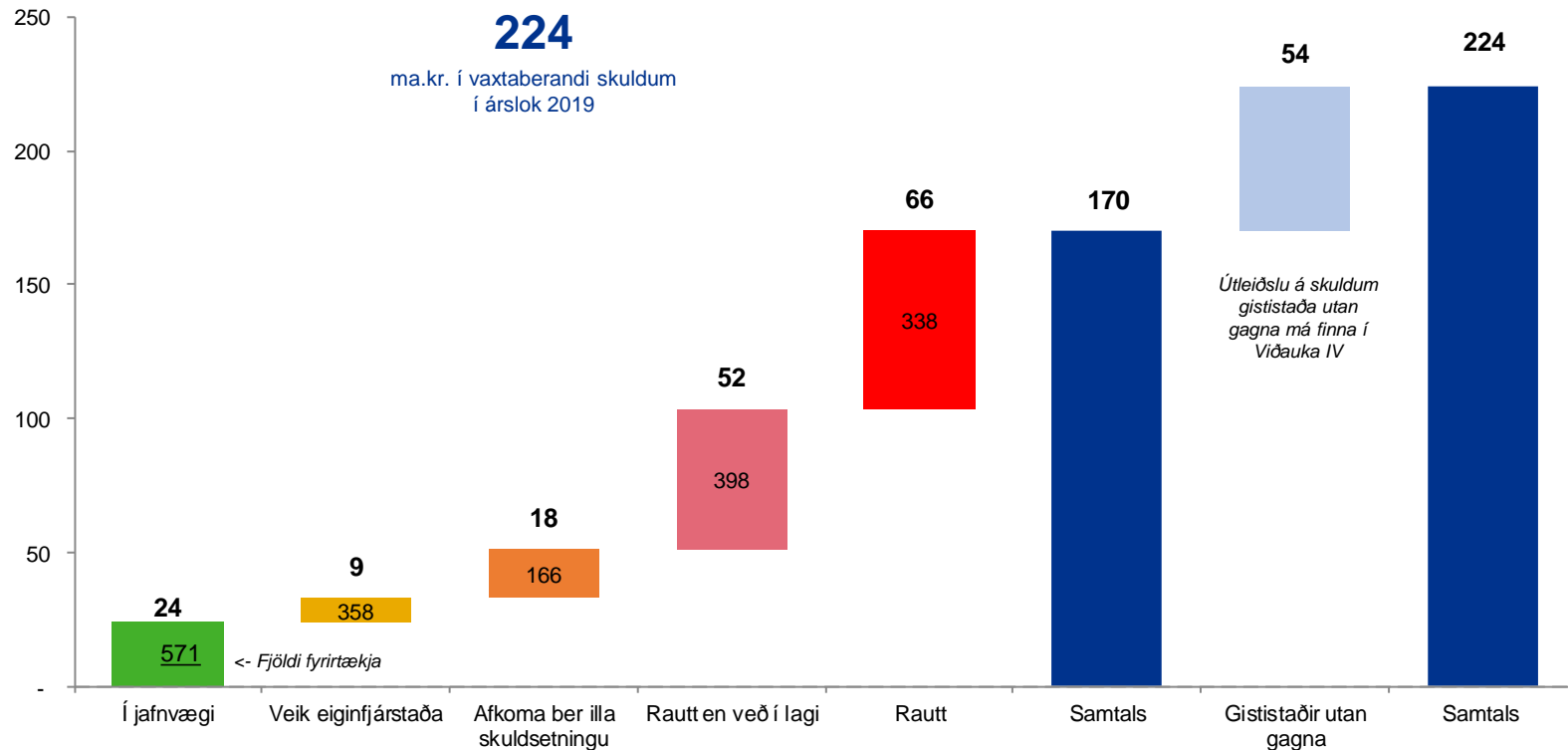
- Skuldamargfeldi til að meta hversu vel reksturinn getur staðið undir skuldsetningu við árslok 2019.
- Eiginfjárlutfall til að meta styrkleika efnahagsreiknings.

Stuðst er við mismunandi veðhæfi eftir undirgreinum til leggja mat á því hvort veð séu í lagi (veðhlutfall frá 70% upp í 100%).

Leiða má líkur að því að fjármálastofnanir leggi frekar áherslu á að ná utan um félög í rekstrar- og fjárhagserfiðleikum sem eru með veð í lagi. Önnur félög þurfa að auka hlutfé eða leita lagalegra úrræða við fjárhagslega endurskipulagningu.

Athuga ber að leiguskuldbinding er skuldbinding utan efnahags hjá flestum félögum sem myndi að öðru óbreyttu hækka verulega skráðar langtíma skuldir í efnahagsreikningi ef alþjóðlegum reikningsskilastöðlum væri beitt.

Skuldastaða | Árslok 2019 *án flugs*

- Töluverður skuldavandi var til staðar fyrir COVID-19, ef tekið er mið af:
 - Skilgreiningum á fjárhagsstöðu hér að framan
 - Greiningu á þróun afkomu (EBIT) og skuldsetningu undanfarinna ára

- Tæplega 119 ma.kr. af vaxtaberandi skuldum hvíla á fyrirtækjum á hættusvæði eða í fjárhagsvandræðum.
- Minnihluti fjárhæðinnar fellur á græn og gul svæði.
- 170 ma.kr. er samtals staða vaxtaberandi skulda fyrirtækjanna í gagnagrunninum sem unnið er úr í þessari greiningu.

ATH: Gististaðir utan gagna eru áætlaðar vaxtaberandi skuldir í skráðu fasteignafélaganna tengd ferðaþjónustu og fasteignafélagum um hóteleignir.
 Heimild: Creditinfo og greining KPMG, Ferðamálastofu og Stjórnstöðvar ferðamála.

Fjárhagsstaða við árslok | Niðurbrot

Rautt - Landssvæðaskipting

	Suðvesturhorn*		Landsbyggð		Allt landið	
	Fjöldi	Vaxtab. Skuldir	Fjöldi	Vaxtab. Skuldir	Fjöldi	V.b.skuldir
Afþreying	64	4,1	40	3,3	104	7,4
Bílaleigur	5	0,4	0	0,0	5	0,4
Ferðaskrifstofur	4	0,1	1	0,0	5	0,1
Gististaðir	54	46,5	40	2,8	94	49,3
Hópfærðir	22	3,3	7	0,1	29	3,4
Veitingarekstur	71	4,3	30	1,4	101	5,7
Samtals	220	58,7	118	7,6	338	66,3

Aths. * Höfuðborgarsvæðið, Suðurland og Suðurnes

Allt landið

Án flugs	Fjöldi félaga	Stöðugildi	Velta (ma.kr.)	EBITDA (ma.kr.)	Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)
Grænt	571	6.726	158,2	23,3	24,2
Gult 1	358	2.099	49,3	4,1	8,8
Gult 2	166	1.636	36,2	2,8	18,4
Rautt en veð í lagi	398	2.340	51,6	6,7	52,3
Rautt	338	3.387	53,8	3,0	66,3
Samtals	1.831	16.188	349,2	39,8	170,0
Gististaðir utan gagna					54,2
Samtals					224,2

ATH: Stór fyrirtæki eins og Bláa Lónið geta skekkt mjög lykil kennitölur undirgreinanna, jafnvel þó það sé verið að horfa á flokkinn „Stór fyrirtæki“. Það gæti því verið nauðsynlegt að setja þau í sér flokk til að frekari aðgreiningar.
Heimild: Creditinfo og greining KPMG, Ferðamálastofu og Stjórnstöðvar ferðamála.

KPMG

Slagurinn við COVID-19

Skjaskot af 2020

Staða ferðaþjónustunnar

- Fjárfestingar undanfarinna ára hafa aukið skuldsetningu og er farið að bera á skuldavanda.
- Með falli WOW þyngjast rekstrarskilyrði ferðaþjónustunnar.

- Afbókunum fjölgar.
- Undir lok Q1 er sett á samkomubann og skylda um sóttkví við komu til landsins.

- Hrun í ferðalögum á heimsvísu.
- Ísland tæmist og tekjur ferðaþjónustufyrirtækja hverfa.
- Atvinnuleysi eykst.

- Íslendingar nýta ferðaávisun, ferðast og kaupa þjónustu af ferðaþjónustufyrirtækjum.
- Farið að bera á erlendum ferðamönnum aðallega Evrópubúum.
- Bjartsýni um skjótan bata.

- Hertar aðgerðir á landamærum hafa áhrif á komu ferðamanna og Íslendingar búnir með sumarfríin.
- Ferðaþjónustufyrirtæki tekjulaus og atvinnuleysi er viðvarandi.
- Lán í vanskilum eftir að frystingu lýkur.

Viðbrögð og varnarúrræði

- Hlutabótaleið og greiðsla launa á uppsagnafresti léttu róðurinn.
- Brúar- og stuðningslán með ríkisábyrgð kynnt.
- Ferðaávisun kynnt til sögunnar.
- Gistináttaskattur afnuminn, frestun skattgreiðslna og jöfnun tekjuskatts.
- Markaðsátak ferðaþjónustunnar erlendis.

- Losað var um aðgerðir á landamærum undir lok annars ársfjórðung.
- Hlutabótaleið framlengd.
- Endurskipulagning Icelandair
- Hertar aðgerðir á landamærum um miðjan þriðja ársfjórðung.

- Lokunarstyrkir
- Önnur framlenging hlutabótaleiðar
- Tekjufallsstyrkir
- Viðspymustyrkir

Fordæmalaus rekstrarskilyrði

Áhrif COVID-19 á horfur í ferðapjónustunni | Viðbrögð

Ferðapjónustufélög eru að fást við allsherjar tekjuhrun. Mikil óvissa hefur þvingað stjórnendur til að stöðva rekstur eða setja í einkonar „dvala“. Meðal viðbragða sem greinin og stjórnendur hafa gripið til eru:

- Lækkun rekstrarkostnaðar með öllum tiltækum leiðum.
- Lokun eða uppsagnir:
 - Launagreiðendum hefur fækkað um 13% og starfsfólki fækkað um 45% á fyrstu 9 mánuðum ársins skv. Hagstofu, þrátt fyrir hlutastarfaleið stjórnvalda.
- Lækkun eða frestun á leigugreiðslum.
- Greiðslufrýsting lána.
- Rekstrarfjármunir seldir þar sem því er við komið.

Fjölbreyttar áskoranir næstu mánuði | Seigla

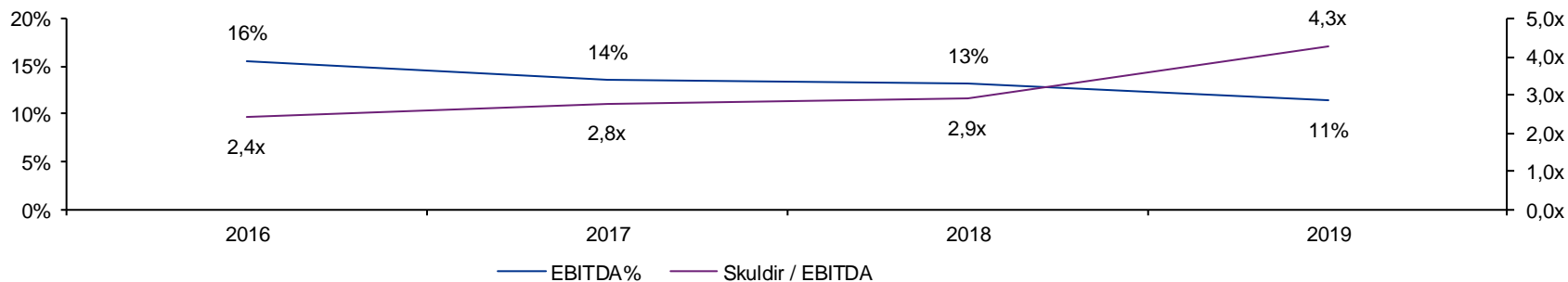
Enn er óljóst hvenær ferðamenn geta byrjað að ferðast óhindrað til landsins. Fyrirséð er að rekstrartap muni ganga hratt á eigið fé eða auka talsvert á skuldsetningu þeirra félaga sem eru í aðstöðu að sækja aukið lánsfé.

Það eru hagsmunir eigenda og lánveitenda að leita allra leiða til að tryggja rekstrarsamfellu og verja rekstrargrundvöll til að hægt sé að byggja upp starfsemi þegar sér fyrir endann á faraldrinum.

Miklir hagsmunir fyrir efnahagslífið að sem flest félög í greininni geti tekið þátt í endurreisn ferðapjónustunnar og því er líklegt að taka þurfi á miklum skuldavanda árið 2021.

Það má þó vera ljóst að það er greininni fyrir bestu að færri og stærri félög standi að endurreisn til að bæta afkomu og arðsemi.

Þróun á EBITDA% og EBITDA skuldamargfeldi^a

ATH: (a) Án flugfélaga
Heimild: Creditinfo og greining KPMG.

Nýting úrræða

Hlutabætur

21,3
ma.kr.

Hlutabótaleið

Frá mars og fram í október höfðu 36 þúsund einstaklinga fengið greiddar hlutabætur skv. fjármálaráðuneytinu. Þegar mest var fengu um 33 þúsund einstaklingar greiddar hlutabætur en í september voru 3.317 einstaklingum greiddar hlutabætur.

- Líklega starfa flestir sem fá bætur í október í ferðapjónustu en um 38% þeirra sem fengið hafa greiddar hlutabætur starfa í einkennandi greinum ferðapjónustunnar.
- Miðað við ofangreint er líklegt að yfir 13 þúsund manns hafi þegið hlutabætur í einkennandi greinum ferðapjónustu. Að lágmarki 8 ma.kr. hafa verið greiddar vegna starfa í ferðapjónustu en ef gert er ráð fyrir því að starfsmenn ferðapjónustufyrirtækja séu stærsti hluti þeirra sem nú nýta úrræðið þá er fjárhæðin mun hærri.
- Hlutur launagreiðenda er þá að líkindum hærri en 6 ma.kr. sé gert ráð fyrir að félögin greiði um 50% launa.

Frestun skattgreiðslna

19,5
ma.kr.

Laun á uppsagnarfresti

7.300 manns hefur verið sagt upp í hópuppsögnum í ferðatengdri starfsemi fyrstu níu mánuði ársins, þar af 283 í september 2020. Greiddir hafa verið ríflega 10,5 ma.kr. til atvinnurekenda vegna launa á uppsagnarfresti. Stuðningurinn nemur 85 prósentum af launum starfsmanns, að hámarki 633 þús. kr. á mánuði í þrjá mánuði auk orlofsgreiðslna og lífeyrissjóðsiðgjalda.

- Stærstur hluti stuðningsins hefur farið til fyrirtækja í ferðapjónustu.

Úrræðið er enn opið, en almenna reglan er að stuðningurinn nær til þeirra uppsagna sem hafa uppsagnardag frá og með 1. maí 2020 til og með 1. október 2020 og lengst í þrjá mánuði.

- Miðað við ofangreint geta félög dregið á úrræðið fram til ársloka 2020 og þannig gæti starfsmönnum á hlutabótum fækkað mikið í október 2020.

Laun á uppsagnarfresti

10,5
ma.kr.

Stuðnings og viðbótarlán

6,4
ma.kr.

Nýtt ferðagjöf

854
m.kr.

Greiðsluhé

428
fyrirtæki

Staða og áskoranir einkennandi greina

	Einkenni	Stöðulýsing	Suðvesturhorn	Landsbyggð
Almennt	<ul style="list-style-type: none"> — Rekstur og afkoma tengd fjölda erlendra ferðamanna — Fjölbreytt starfsemi og staða þvert á undirgreinar — Mikilvægt að viðhalda viðskiptasambandi ólíkra dreifileiða — Nokkuð um sameiningar og hagræðingu undanfarin misseri 	<ul style="list-style-type: none"> — Verulegur tekjusamdráttur vegna ýmissa ferðahindrana — Taprekstur, skuldasöfnun, greiðsluferðileikar/vanskil — Óvissa um framhaldið og hvenær landið tekur að rísa — Áframhaldandi hvati að búa til sterkari einingar 	<ul style="list-style-type: none"> — Minni árstíðasveifla — Stærri fyrirtæki 	<ul style="list-style-type: none"> — Meiri árstíðasveifla og meira um vetrarlokun — Minni fyrirtæki og meiri sveigjanleiki — Ferðapjónusta í sumum tilfellum aukabúgrein
Afþreying	<ul style="list-style-type: none"> — Rekstur sem byggir á sérfræðiþekkingu eða sérhæfðum eignum — Sérhæfðar eignir takmarka skuldsetningu og kalla á hærra eiginfjárlutfall 	<ul style="list-style-type: none"> — Rekstur í lágmarki en leitast við að halda í sérhæfða starfsmenn og viðhalda eignum — Hagsmunir lánveitenda að styðja við rekstur lífvænlegra félaga 	<ul style="list-style-type: none"> — Stærri fyrirtæki með meiri fjölbreytni og umfangsmikið sölustarf 	<ul style="list-style-type: none"> — Fá stór félög en mörg minni félög sem selja mikið í gegnum sölurásir 3ja aðila
Gisting	<ul style="list-style-type: none"> — Mikil fjárfesting síðastliðin ár og aukin skuldsetning — Kvik verðmyndun en aukið framboð gistirýma hefur lækkað nýtingu og einingarverð hrunið — Langtímaskuldbinding í húsnæði, ýmist leigusamningur eða skuldsetning út frá eignarhaldi — Há leiguskuldbinding kemur ekki fram á efnahagsreikningi 	<ul style="list-style-type: none"> — Búið að loka mikið af gistieiningum til að lágmarka rekstrarkostnað — Mjög ólík staða og horfur eftir staðsetningu á landinu — Nauðsynlegt að standa straum af kostnaði til að viðhalda húsnæði — Þung greiðslubyrði leigu / vaxta sem auka verulega skuldsetningu 	<ul style="list-style-type: none"> — Mun hærri skuldsetning — Mjög erfitt frá því í vor — Hörð verðsamkeppni dregur úr getu til að standa undir leigu og/eða afborgunum lána — Rekstrarfélög í aukinni hættu að missa leigusamninga 	<ul style="list-style-type: none"> — Þokkalegt sumar — Líklegri til að draga eitthvað á innlenda markaðinn í vetur — Aukin aðgreining og fjarlægðarvernd, minnkar verðsamkeppni — Minni skuldsetning styrkir greiðslugetu

* Byggt á greiningu á þróun kortaveltu skv. gögnum Rannsóknarseturs verslunarinnar.

Staða og áskoranir einkennandi greina

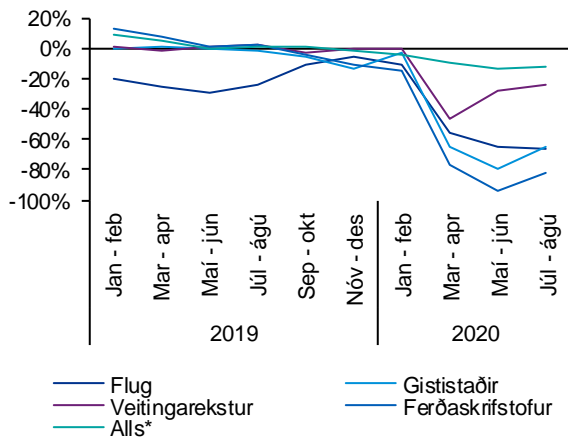
	Einkenni	Stöðulýsing	Suðvesturhorn	Landsbyggð
<p>Veitinga- rekstur</p> <p>Innlend velta 2/3 af veltu árið 2019*</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fjölbreyttur rekstur og þjónustustig Stór innlendur markaður Lág skuldsetning en fjármögnun oft í gegnum stærstu birgja Mikil fækkun fyrirtækja árið 2019 	<ul style="list-style-type: none"> Vinsælir rekstraraðilar, vel staðsettir eða með skyndibita í mun betri stöðu Minni umsvifum mætt með styttri opnunartíma og lokun Háar leiguskuldbindingar utan efnahags 	<ul style="list-style-type: none"> Hækkun launakostnaðar vegur þungt í rekstrar-afkomu Hátt vægi innlandsmarkaðar Lengri og dýrari leigusamningar 	<ul style="list-style-type: none"> Meiri árstíðasveifla og vetrarlokanir Nutu góðs af innlendum ferðamönnum í sumar en annars er velta mjög háð erlendum ferðamönnum
<p>Bílaleigur</p> <p>23.680 bílar í árslok 2019</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mikil fjölgun rekstraraðila hefur komið niður á verðlagningu og afkomu Innlendur markaður gæti numið allt að 25% Auðvelt aðgengi að fjármögnun og fyrir vikið mikil skuldsetning Eigið fé að miklu leyti bundið í fólksbílum 	<ul style="list-style-type: none"> Notaðir bílar seldir á innanlandsmarkaði Rekstrarkostnaður lækkaður með afskráningu bíla og fækkun starfsfólks Skuldbinding að kaupa bíla í haust eftir frestun í vor, á hærra gengi 	<ul style="list-style-type: none"> Flestar bílaleigur staðsettar á höfuðborgarsvæðinu eða í Reykjanesbæ Stærstu félögin með talsverðar tekjur á innlendum markaði m.a. langtímaleigu 	<ul style="list-style-type: none"> Lítill umsvif á landsbyggðinni
<p>Hópbílar</p> <p>2.085 bílar í árslok 2019</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fjölgun rekstraraðila og bifreiða hefur komið fram í harðri verðsamkeppni Stór innlendur markaður Rekstrarerfiðleikar fyrir C-19 	<ul style="list-style-type: none"> Lækka rekstrarkostnað með afskráningu bíla (36% fækkun frá áramótum) Lítill markaður fyrir notaðar rútur 	<ul style="list-style-type: none"> Stærri fyrirtækin á höfuðborgarsvæðinu Umfangsmikil verkefni í almenningssamgöngum 	<ul style="list-style-type: none"> Mörg lítill fyrirtæki Mikið í öðrum verkefnum, s.s. skólaakstri

* Byggt á greiningu á þróun kortaveltu skv. gögnum Rannsóknarseturs verslunarinnar.

Tekjur ársins 2020

VSK velta

Breyting frá sama tímabili árið áður

Heimild: Hagstofan, Rannsóknarsetur verslunarinnar og greining KPMG

Tekjuhrun í mynd

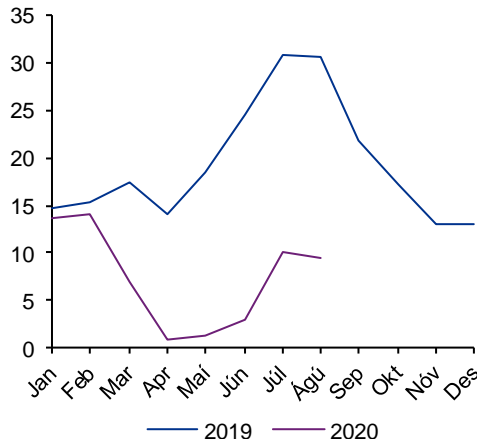
Í samræmi við útbreiðslu COVID-19 og ferðatakmarkanir á vegum stjórnvalda um allan heim segja opinberar skráningar á fyrirtækjaveltu og erlendri kortaveltu myndræna sögu af tekjuhruni ferðþjónustunnar.

Borið saman við árið 2019 dróst velta fyrirtækja í flugi, veitingarekstri, gististöðum og ferðaskrifstofum saman um 53% fyrstu 8 mánuði ársins 2020.

Erlend kortavelta gefur svo enn ýktari mynd af samdrættinum en fyrstu átta mánuði ársins hefur hún dregist saman um 64% borið saman við sama tímabil ársins 2019.

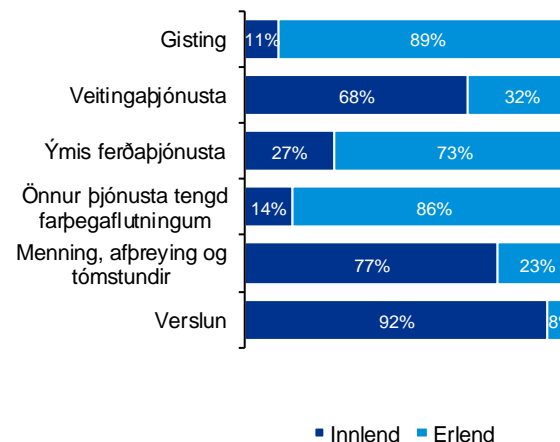
Erlend kortavelta

í milljörðum

Erlend og innlend kortavelta 2019

skipting heildarkortaveltu

Vægi innanlandsmarkaðar

Ferðaþjónustan samanstendur af fjölbreyttum fyrirtækjum og mismunandi er hversu háðir einstakir rekstraraðilar og einkennandi greinar ferðaþjónustunnar eru af komum erlendra ferðamanna.

- Sem dæmi þá varð tekjufall veitingarekstrar mildara en í öðrum greinum og af kortaveltu má lesa að innanlandsmarkaðurinn er mun mikilvægari fyrir veitingareksturinn en sú erlenda.
- Jafnframt eru vísbendingar um að talsverður hluti af tekjum bílaleiga og hópferðaþjónustunnar stafi af innanlandsmarkaði, innanlandsmarkaður bílaleiga í gegnum langtíma- og flotaleigu og hópferðaþjónustunni reka ýmsa þætti almenningsgangna.

An aerial photograph of a black sand beach. The ocean is on the left, with white foam from waves washing onto the dark sand. The beach extends into the distance, where it meets a flat, green landscape with some small buildings and a large, flat-topped mountain in the background under a hazy sky.

KPMG

Horfur

Horfur og áhrifavaldar á mögulega þróun

Horfur

Hversu djúp verður lægðin?

- Svartsýnasta spá verður að veruleika og helstu stuðningsúrræði sem stjórnvöld lögðu upp með í vor hafa verið framlengd.
- Enn er óvissa um mögulega þróun en auknar líkur að við sigrumst á COVID-19 á 2. eða 3. ársfjórðungi 2021 að því gefnu að bóluefni sé komið í víðtæka dreifingu.
- Greinin tekst nú á við verulegt tekjufall og ólíklegt að breyting verði þar á fyrr en í fyrsta lagi næsta sumar.
- Endurskipulagning Icelandair var mikilvægur áfangi og forsenda fyrir flæði ferðamanna til landsins þegar helstu ferðahindranir eru úr vegi.

Uppfært frá fyrri skýrslu

Stóru álitamálin

Hversu lengi varir hún?

- Hvernig og hvenær ná einstaka markaðssvæði tókum á útbreiðslu COVID-19?
- Hvaða (ekki hvort) varúðarráðstafanir hafa verið gerðar og verða settar á héraðs og erlendis til að draga úr líkum á því að smitfaraldurinn fari aftur af stað, t.a.m.:
 - Lokun landamæra
 - Krafa um heilbrigðisvottorð á ferðalögum
 - Sóttkví í kjölfar ferðalaga
 - Takmarkanir á samkomum
- Hversu lengi ráðstafanir gilda og samspil á gildistíma þeirra á markaðssvæðum okkar kann að skipta máli.
- Hversu langan tíma mun það taka að endurbýggja fluggeirann og koma á því sem næst eðlilegu ástandi?
- Hvernig mun flugframboð þ.m.t. tengiflug byggjast upp á mikilvægum markaðssvæðum?
- Hversu lengi mun ríkja ótti við ferðalög, m.a. vegna þess að faraldurinn gæti sprottið upp á ný?
- Mun vaxandi spenna í alþjóðastjórn málum draga úr nauðsynlegu samstarfi ríkja til að vinna tímanlega bug á ástandinu eða mun þessi spenna leiða til átaka með ófyrirsjáanlegum afleiðingum?
- Hvernig mun þróun á efnahagsaðstæðum í heiminum hafa áhrif á eftirspurn eftir ferðaþjónustu?

Óbreytt

Viðspyrnan

Hvaða þættir geta haft áhrif á batann?

- Markaðsátak stjórnvalda erlendis.
- Lækkun gengis.
- Viðhorf ferðamanna til þess hversu góð og árangursrík viðbrögð stjórnvalda á Íslandi voru við COVID-19.
- Fá lönd gætu verið reiðubúin að taka á móti ferðamönnum á næstu misserum og í því gæti falist tækifæri, ef íslensk stjórnvöld eru þá reiðubúin að opna landið fyrir ferðamönnum.
- Samkeppni við lönd eins og Noreg sem hefur lækkað mikið í verði sem áfangastaður eftir mikla lækkun norsku krónunnar.
- Stefna flugfélaga/stjórnvalda um endurgreiðslu fargjalda. Ef viðskiptavinir fá t.d. tímabundna inneign sem gildir fram á næsta ár í stað endurgreiðslu gæti það stutt við uppsveiflu í ferðaþjónustu.
- Samkeppni og möguleg undirboð (e. price dumping) annarra landa til að laða til sín ferðamenn.

Óbreytt

Möguleg þróun byggð á ólíkum sviðsmyndum

Sviðsmyndagreining á starfsumhverfi íslenskrar ferðaþjónustu á komandi misserum leiðir í ljós fjölmarga þætti sem ekki er hægt að hafa áhrif á en á móti eru fjölmargir þættir sem hægt er að hafa áhrif á og munu ráða miklu um getu ferðaþjónustunnar til að spyrna við þegar búið er að ryðja helstu ferðahindrunum úr vegi.

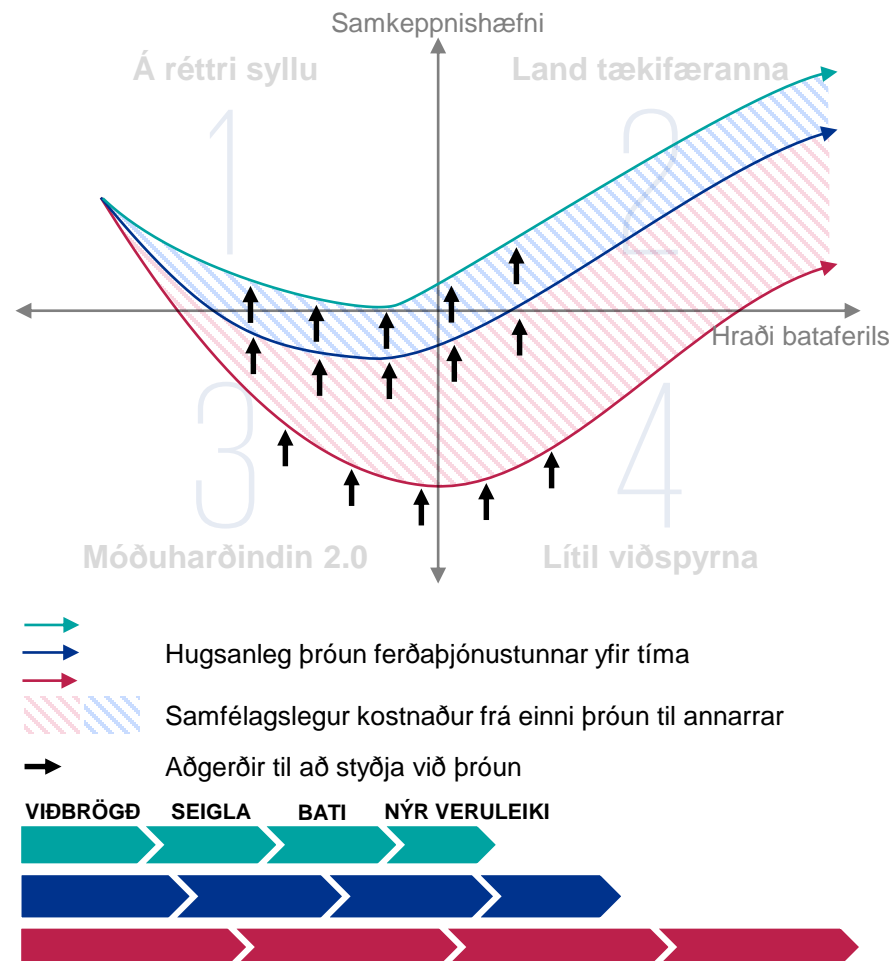
- **Hraði bataferils** ræðst fyrst og fremst af þróun bóluafnis, hraða dreifingar bóluafnis og bólusetninga og svo aðstæðum og vilja ferðamanna á ólíkum markaðssvæðum að ferðast á ný.
- **Samkeppnishæfni** endurspeglar svo stöðu íslenskrar ferðaþjónustu á þeim tíma sem eftirspurn ólíkra markaðssvæða raungerist.

Með öflugum og markvissum aðgerðum í atvinnugreininni og stuðningi hins opinbera og annarra hagaðila er hægt að komast hjá verulegum samfélagslegum kostnaði ef greinin er af ýmsum ástæðum ekki samkeppnishæf þegar það rofar loksins til.

Sviðsmyndavinna leiðir í ljós að huga þarf sérstaklega að:

- Markaðsaðgerðum og tímasetningu.
- Því að viðhalda lágmarks framleiðslugetu og órofinni virðiskeðju.
- Þekkingu í greininni og sérkennum íslenskrar ferðaþjónustu.
- Stefnumótun til að mæta sem best breyttum kröfum neytenda í nýjum veruleika og ýta undir styrkleika íslenskrar ferðaþjónustu í breyttu starfsumhverfi.
- Endurreisn sem styður við sjálfbærni í greininni og umhverfismálum m.t.t. skilgreindra þolmarka.

Frekari umfjöllun um sviðsmyndir í ferðaþjónustu má finna [hér](#).

Forsendur um þróun á fjölda ferðamanna

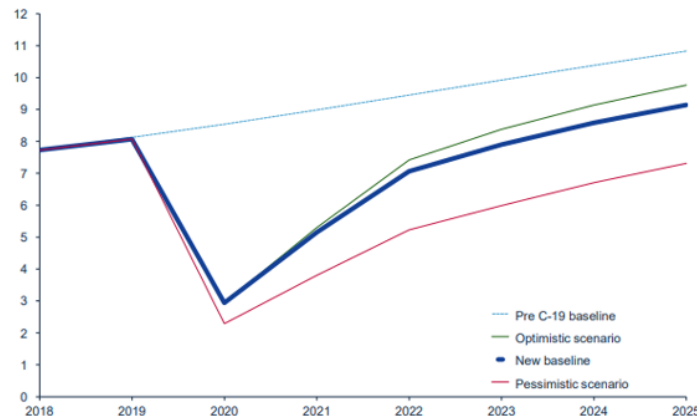
Margir samverkandi þættir munu hafa áhrif á þróunina á næsta ári

Sökum þess er ólíklegt að hægt sé að byggja endurreisn ferðaþjónustu á komu ferðamanna til landsins árið 2021.

Grunnspá skýrsluhöfunda gerir ráð fyrir að bóluefni verði komið í dreifingu á öðrum ársfjórðungi 2021 og í kjölfarið fari ferðamenn frá Evrópu að ferðast til landsins næsta sumar. Það muni þó ganga hægar að laða til landsins vetrarferðamenn frá Bretlandi, Bandaríkjunum og Asíu og fyrir vikið er gert ráð fyrir að fjöldi ferðamanna yfir mánuðina sept. - des. verði einungis 60% af fjölda ferðamanna á sama tímabili árið 2019.

Árið 2022 verði þó með heildstæðara mótí og fjöldi ferðamanna alla jafna um 85% af fjölda ferðamanna á samsvarandi mánuðum árið 2019.

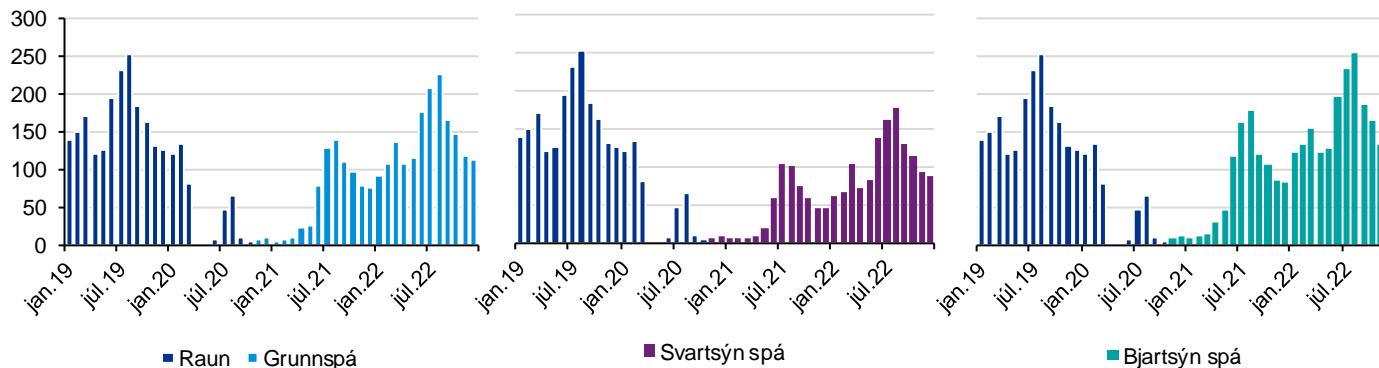
Global demand forecast (RPK, trillion per year)¹

Heimild: IATA/Tourism Economics 'Air Passenger Forecasts' July 2020

Sviðsmyndir um þróun í fjölda ferðamanna á mánuði

í þús.

Á ári

í milljónum	2020	2021	2022
Grunnspá	0,5	0,8	1,7
% af 2019	24%	39%	86%
Svartsýn	0,5	0,5	1,3
% af 2019	24%	26%	64%
Bjartsýn	0,5	1,0	1,9
% af 2019	25%	48%	97%

ATH: Byggt á mati Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og KPMG

Aflabrestur leiðir til ósjálfbærar skuldsetningar

Verði áframhald á ferðatakmörkunum má búast við að viðvarandi rekstrartap og skuldafórn sé framundan. Líkt og áður var bent á er afleiðingin líklega í flestum tilvikum ósjálfbær skuldsetning miðað við það hæga bataferli sem er hér framundan.

Hér til hliðar má sjá gröf um áætlaða þróun en miðað við grunnspá spálíkansins má gera ráð fyrir að:

- velta lækki í **135** ma.kr. árið 2020 samanborið við **349** ma.kr. veltu árið 2019.
- rekstrarafkoma (EBITDA) lækkar úr **39** ma.kr. í **-23** ma.kr.
- vaxtaberandi skuldir hækki um **34** ma.kr.

Árið 2021 verður einnig þungt:

- velta **189** ma.kr.
- Rekstrarafkoma (EBITDA) **-7** ma.kr.

Ekki er gert ráð fyrir fjárfestingum sem að öðru óbreyttu myndi auka skuldsetningu. Jafnframt er ekki tekið tillit til rekstrarstyrkja eða annarra stuðningsaðgerða.

Módelið reiknar skurðpunkt tekna og gjalda við **1,7** m. ferðamenn.

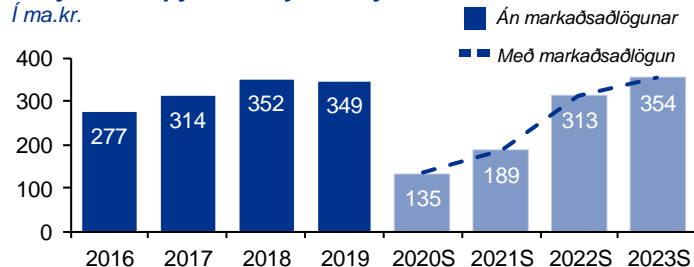
Markaðsaðlögun

Gröfin hér til hliðar sýna þróun samkvæmt spálíkani annarsvegar án markaðsaðlögunar (**súlur**) og hinsvegar með markaðsaðlögun (**brotin lína**)

- Við markaðsaðlögun er gert ráð fyrir að félög sem eru lífvænleg verði áfram í rekstri og taki til sín veltu félaga sem eru ekki talin lífvænleg.
- Forsendur spálíkans gera ráð fyrir að markaðsaðlögunin eigi sér stað með því að **338** félög með veika eiginfjárstöðu og hátt skuldamargfeldi í árslok 2019 hætti starfsemi.
- Við slíka aðlögun þá lækkar skurðpunktur tekna og gjalda niður í rúmlega **1,3** m. ferðamenn.

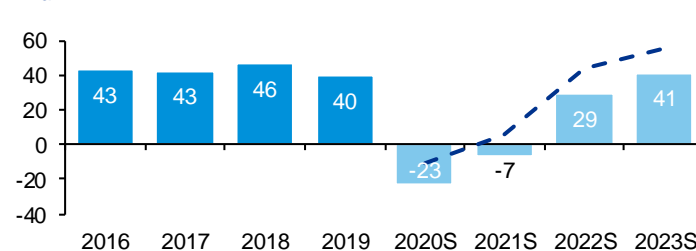
Tekjur ferðaþjónustufyrirtækja

Í ma.kr.

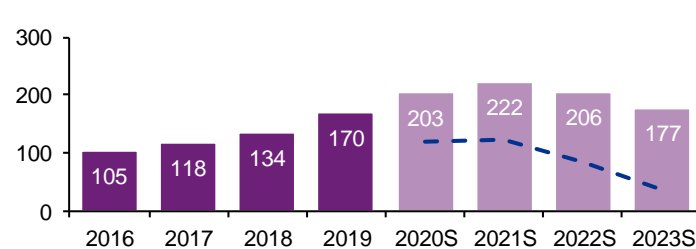
Rekstrarafkoma (EBITDA) ferðaþjónustufyrirtækja

Í ma.kr.

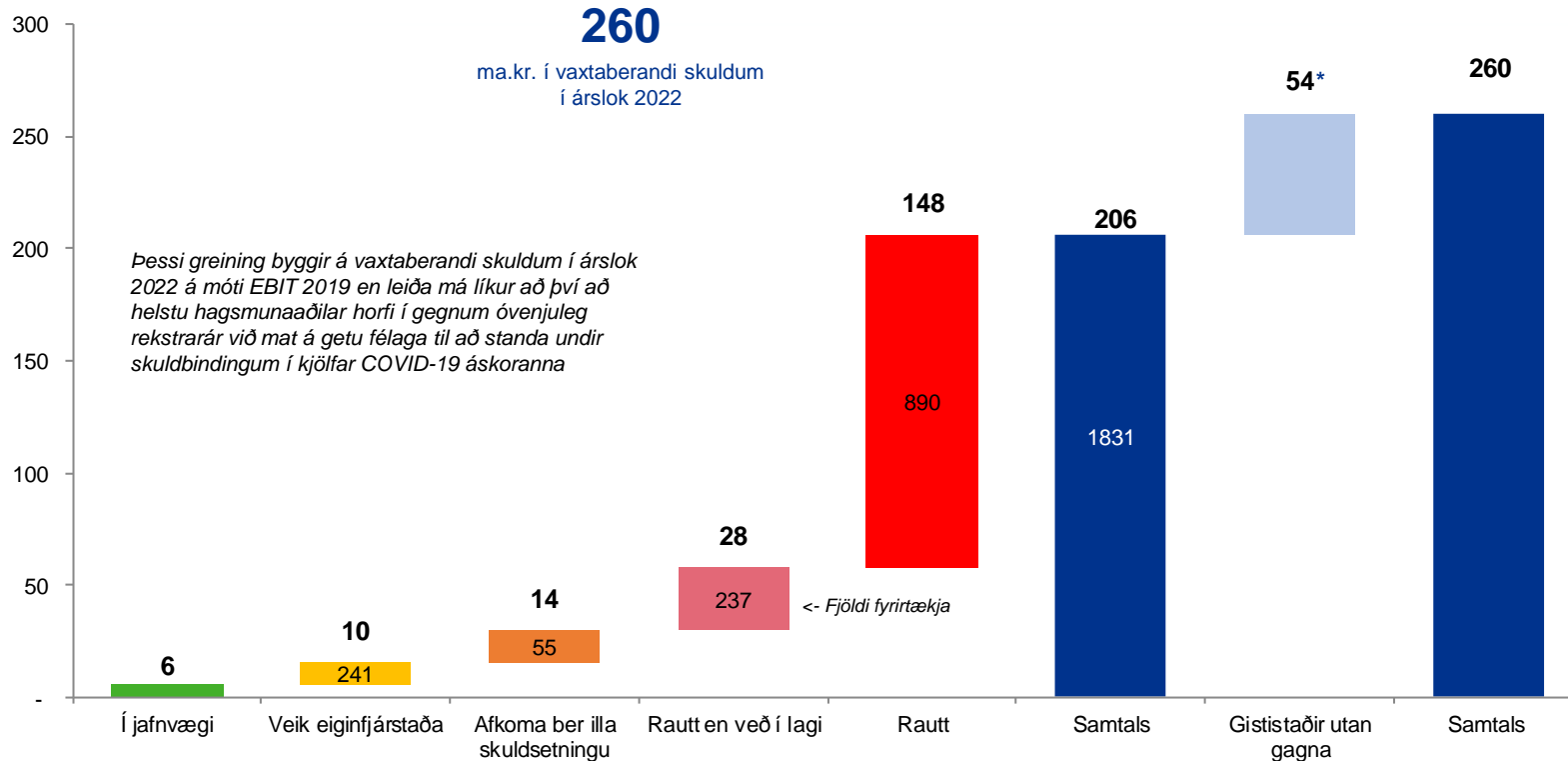
Vaxtaberandi skuldir ferðaþjónustufyrirtækja

Í ma.kr.

Hemild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Áætluð skuldastaða | Árslok 2022 án flugs

Áætlað er að skuldsetning aukist um 36 ma.kr. til ársins 2022

- Taprekstur og greiðslufrýsting leiða af sér aukningu skulda.
- Aukningin er metin út frá forsendum sem settar eru fram í áætlunarlíkani fyrir greinina (sjá forsendur í viðauka).
- Ekki er tekið tillit til rekstrarstyrkja eða annarra stuðningsaðgerða.

Úrlausn verður erfiðari

- Til viðbótar við skuldasoðnun eru forsendur fyrir því vandinn verði torleystari eftir því sem lengra líður. Ástæðurnar má rekja til þróunar í afkomu og rýrnun í eignavirði vegna afskrifta.

ATH: Gististaðir utan gagna eru áætlaðar vaxtaberandi skuldir í skráðu fasteignafélaganna tengd ferðaþjónustu og fasteignafélagum um hóteleignir

* Vaxtaberandi skuldir gististaða utan gagna voru ekki teknar með og uppreiknaðar í spálíkani.

Heimild: Credit Info og greining KPMG, Ferðamálastofu og Stjórnstöðvar ferðamála.

Endurskipulagning að hefjast ...

Samkvæmt SAF fengu um 1.400 félög greiðslufrest á lánum og var einungis 4% umsókna (lána) hafnað. Þann 11. nóvember s.s. voru 460 fyrirtæki í greiðsluhléi og námu skuldir þeirra um 43 ma.kr.

Á þessum tímamarki er greiðsluhlé bankanna þannig að líða undir lok og þurfa flest félög í ferðaþjónustu nú að semja um skuldbreytingu eða frestun á afborgun lána, hvort sem þau eru í aðstöðu til að auka hlutafé eða bjóða fram ný veð til að mæta hefðbundnum kröfum lánveitenda.

Upphaflegar frýstingar lánastofnana eru að stærstum hluta að renna út í árslok 2020. Samkvæmt Íslandsbanka var um helmingur fyrirtækjanna í ferðaþjónustu og verður hluta þeirra boðið áframhaldandi frýsting.

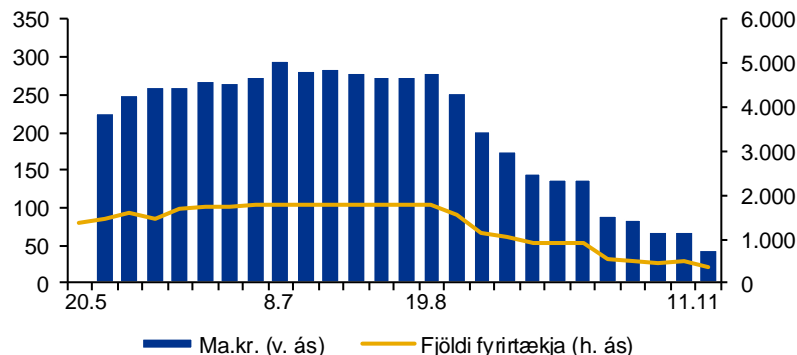
Að öðrum kosti þurfa félögin að nýta sér önnur lagaleg úrræði til að búa til nauðsynlegt skjól, sem fela þá í sér úrræði eins og greiðsluskjól / greiðslustöðvun, nauðasamninga eða gjaldþrot ef ekki eru forsendur fyrir öðrum leiðum.

Fjármagnseigendur virðast fram til þessa hafa gripið til takmarkaðra aðgerða s.s. endurskipulagningu skuldsettra félaga, sem er í reynd eðlilegt miðað við þá miklu óvissu sem hefur einkennt horfur í greininni. Með tilkomu bóluafna gegn veirunni og framhaldsaðgerða stjórnvalda hafa þó skapast forsendur til að hefja þá vinnu. Fyrirséð er að fjöldi félaga í greininni fari í gjaldþrot samhliða því sem fjármagnseigendur ákveða hvort og með hvaða hætti tekið er á skuldavanda þeirra.

Það eru miklir hagsmunir fyrir íslenskt efnahagslíf að ferðaþjónustan verði í stakk búin til þess að taka á móti ferðamönnum og mynda kröftuga viðspyrnu. Há skuldsetning mun verða ein af áskorunum næsta árs. Til þess að viðspyrnan verði sem kröftugust þarf endurskipulagning fyrirtækjanna að leiða til skilvirkari rekstrareininga sem eru burðugri til að standa undir þeirri skuldsetningu.

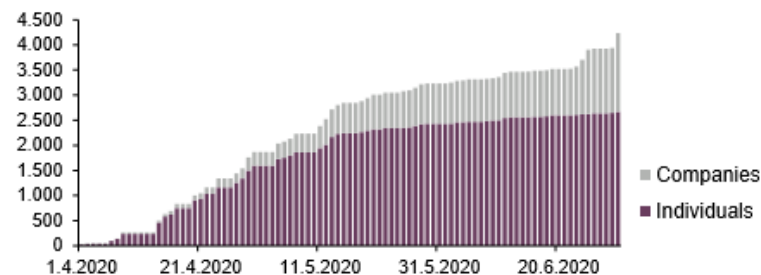
Fjöldi fyrirtækja í greiðsluhléi

í ma.kr.

Heimild: Stjórnarráðið

Number of loans granted COVID-19 moratorium Number, by date since beginning of programme

Heimild: Stjórnarráðið og Íslandsbanki, 1H2020 Financial Results

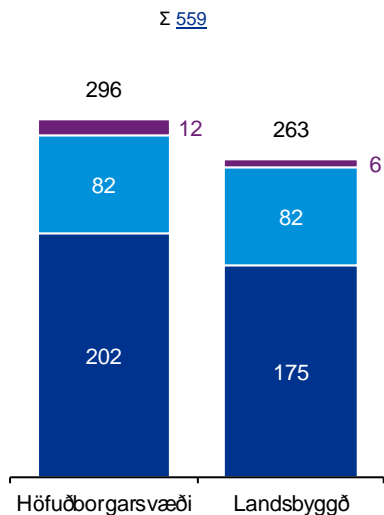
...á endanum þarf að leysa skuldavanda

Viðauki I

Yfirlit undirgreina

Fjöldi fyrirtækja

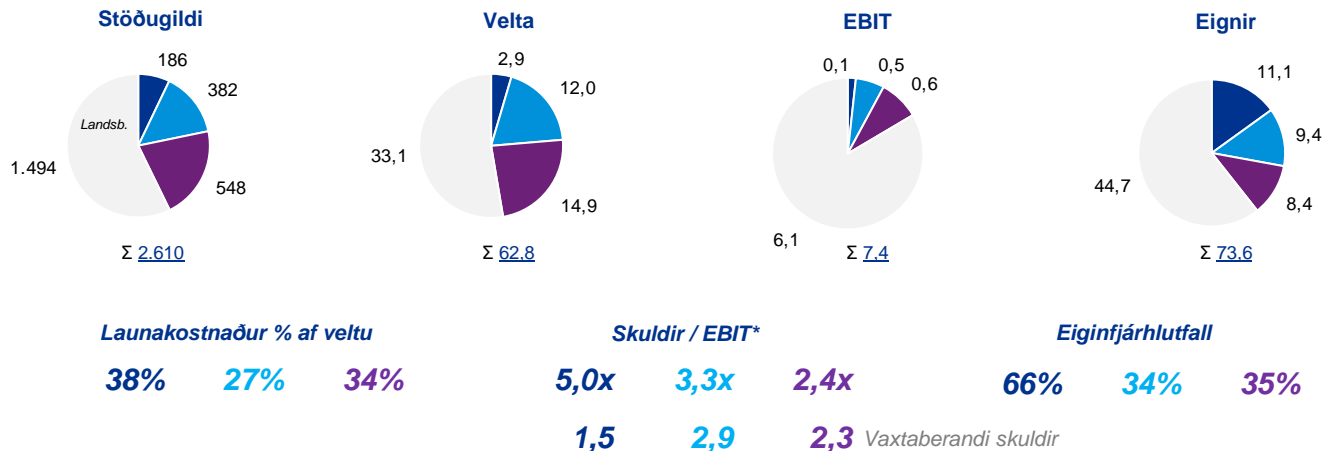
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

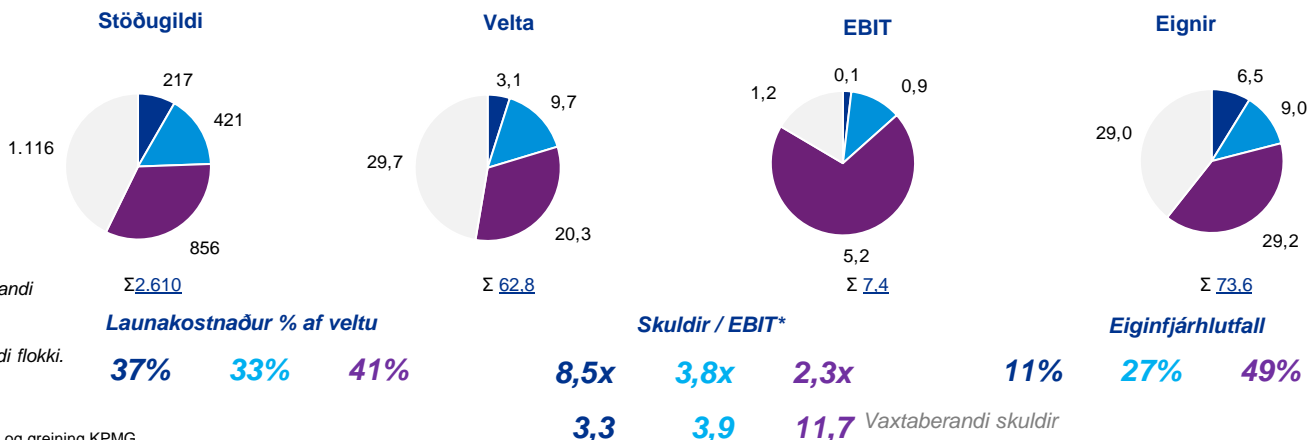
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljörðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

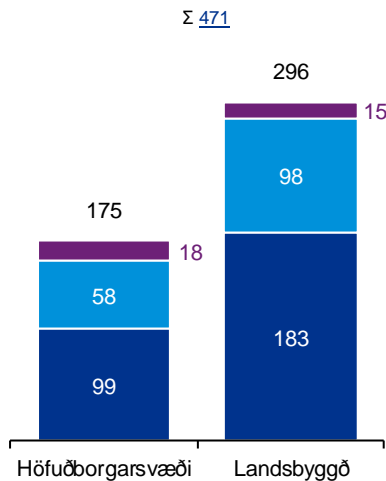
Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Fjöldi fyrirtækja

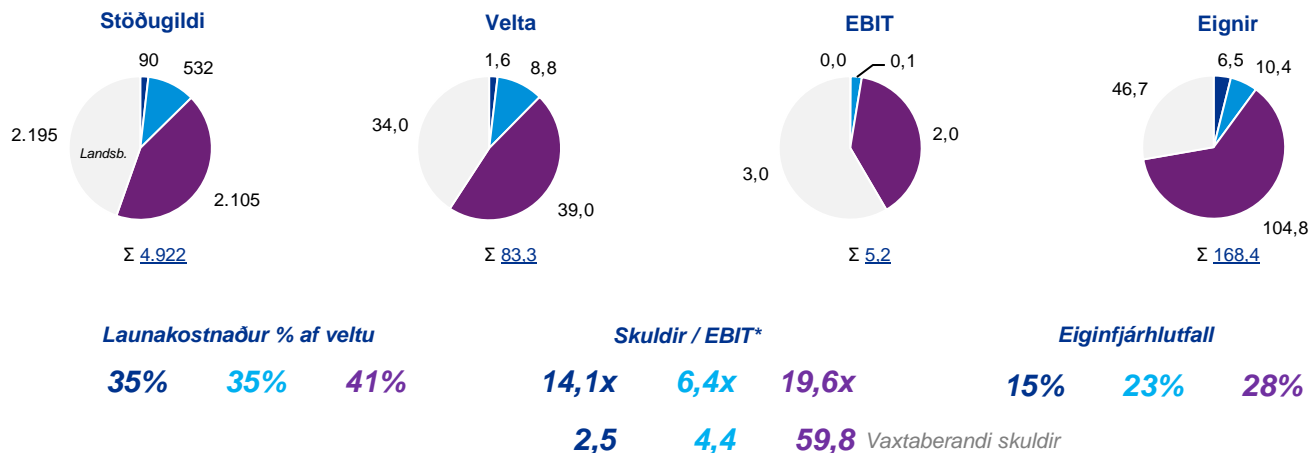
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

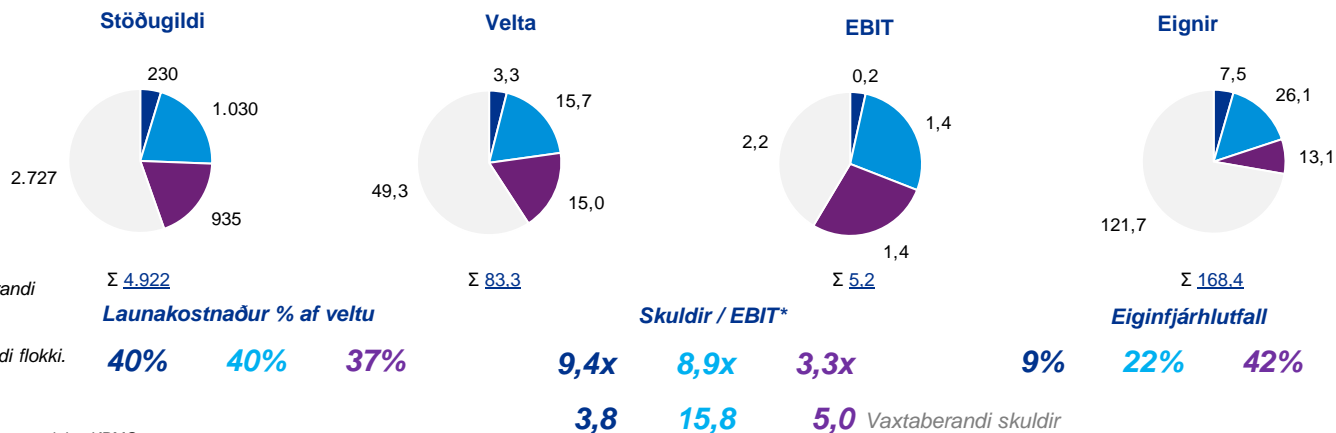
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

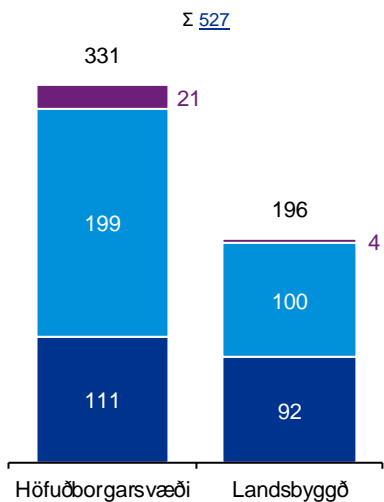

Landsbyggð

Veitingarekstur

Fjöldi fyrirtækja

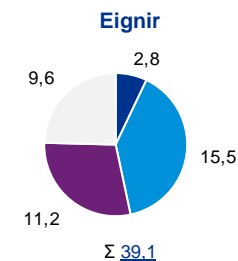
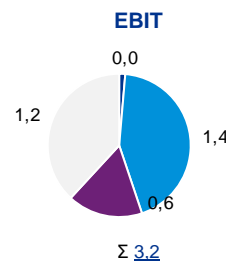
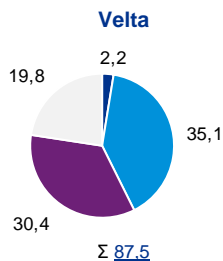
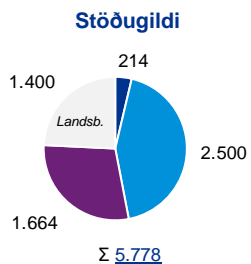
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljórum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

Launakostnaður % af veltu

59% 40% 42%

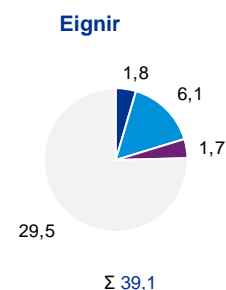
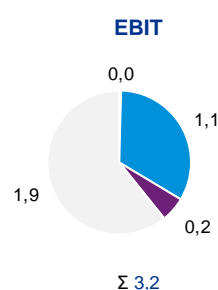
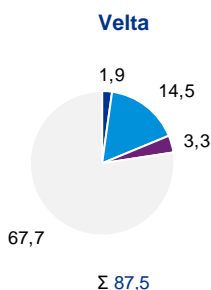
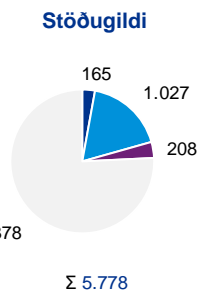
Skuldir / EBIT*

4,2x 2,6x 1,8x
0,9 5,4 1,5 Vaxtaberandi skuldir

Eiginfjárlutfall

8% 21% 38%

Landsbyggð

Launakostnaður % af veltu

45% 41% 37%

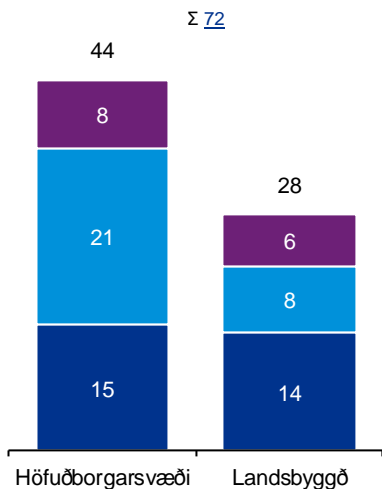
Skuldir / EBIT*

5,4x 1,9x 1,1x
0,7 2,2 0,2 Vaxtaberandi skuldir

Eiginfjárlutfall

-5% 30% 64%

Fjöldi fyrirtækja

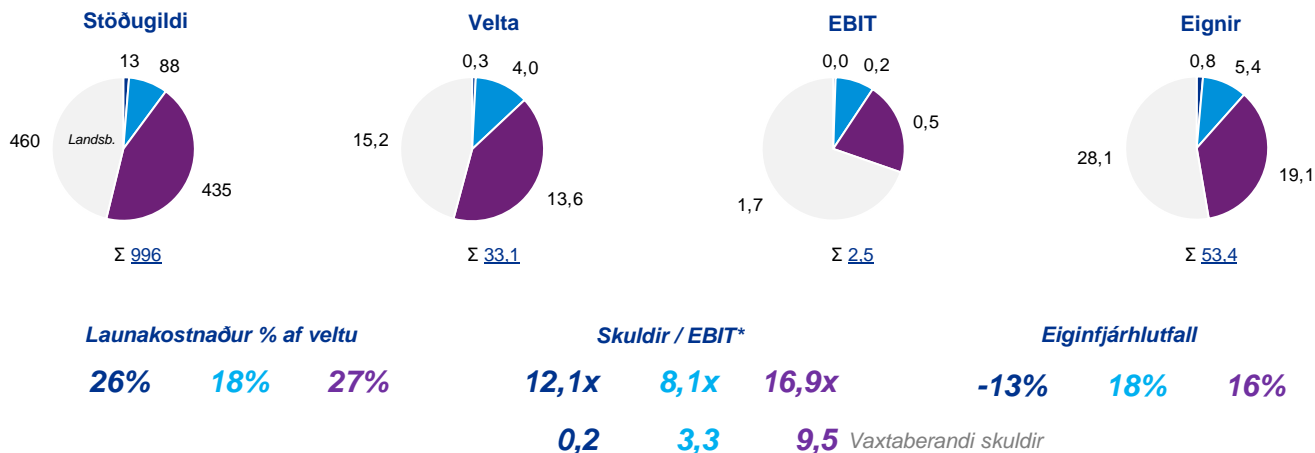
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

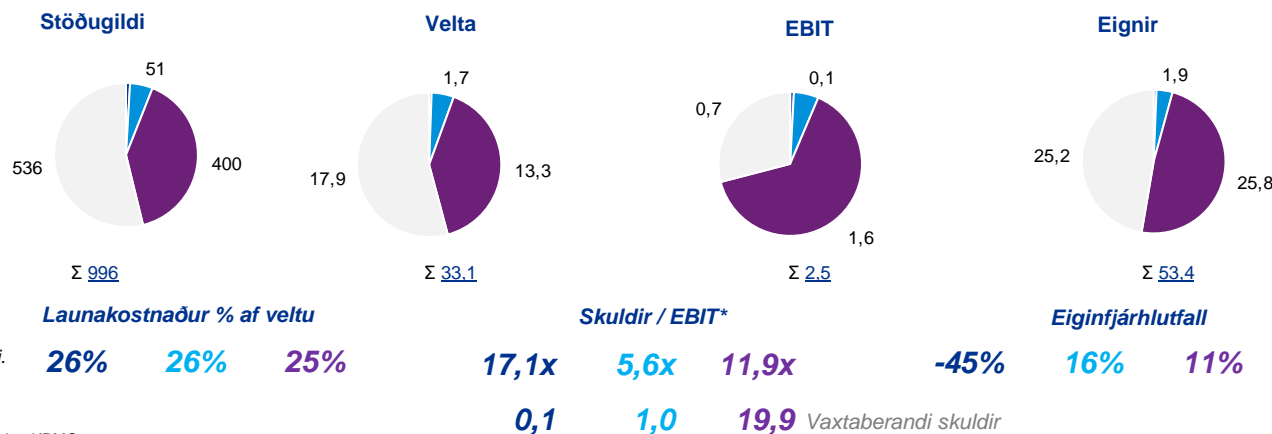
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

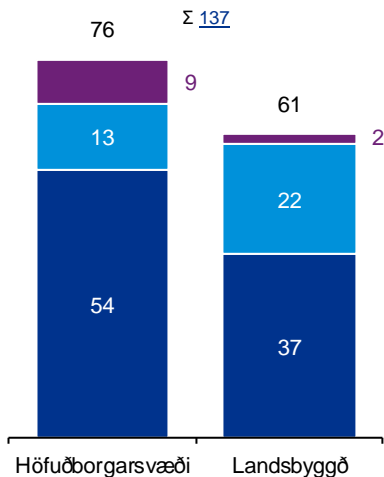

Landsbyggð

Hópfærðir og hópbílaeiga

Fjöldi fyrirtækja

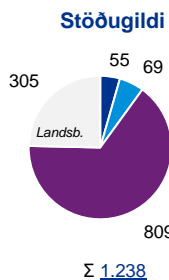
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

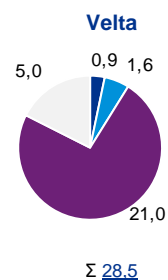
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu hófuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

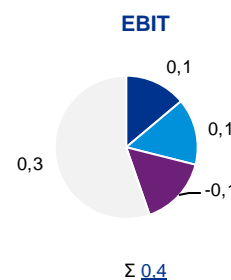
Höfuðborgarsvæðið

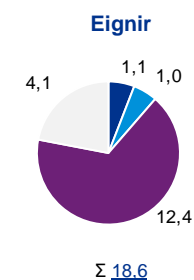
Launakostnaður % af veltu
36% **39%** **37%**

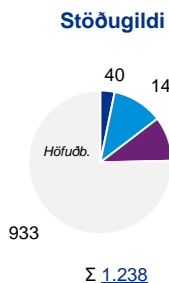
Skuldir / EBIT*
3,3x **3,9x** **5,9x**
0,5 **0,4** **5,3** Vaxtaberandi skuldir

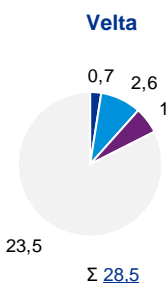
Eiginfjárlutfall
15% **26%** **25%**

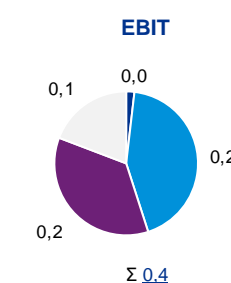
Landsbyggð

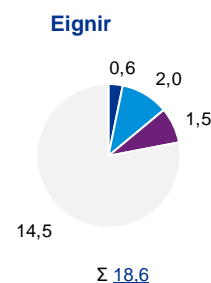
Launakostnaður % af veltu
39% **39%** **50%**

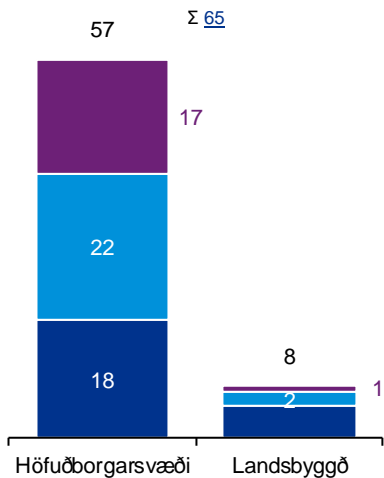
Skuldir / EBIT*
8,5x **3,5x** **4,4x**
0,3 **0,8** **0,7** Vaxtaberandi skuldir

Eiginfjárlutfall
7% **32%** **40%**

Fjöldi fyrirtækja

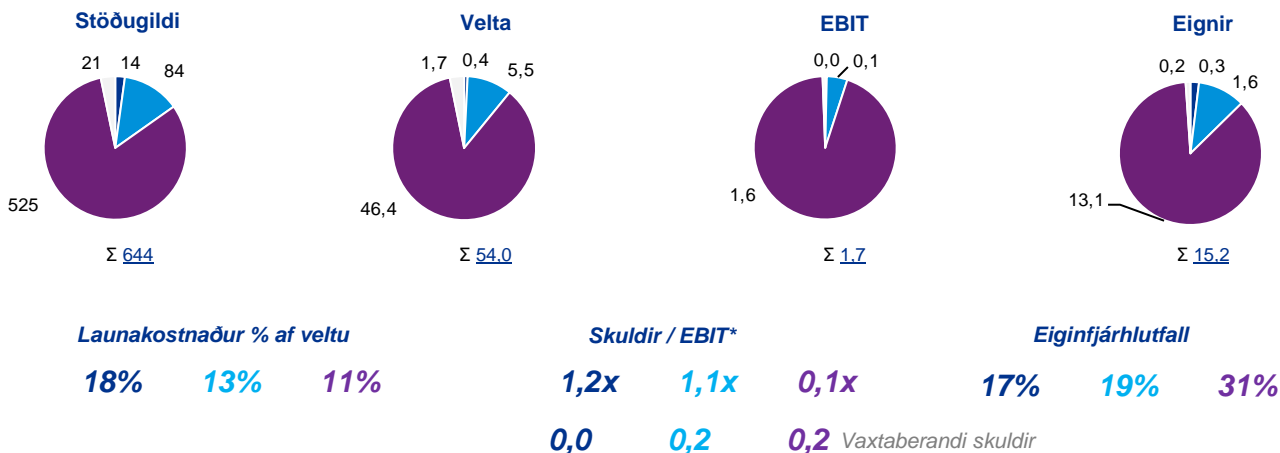
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
50 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 50 m.kr. í veltu

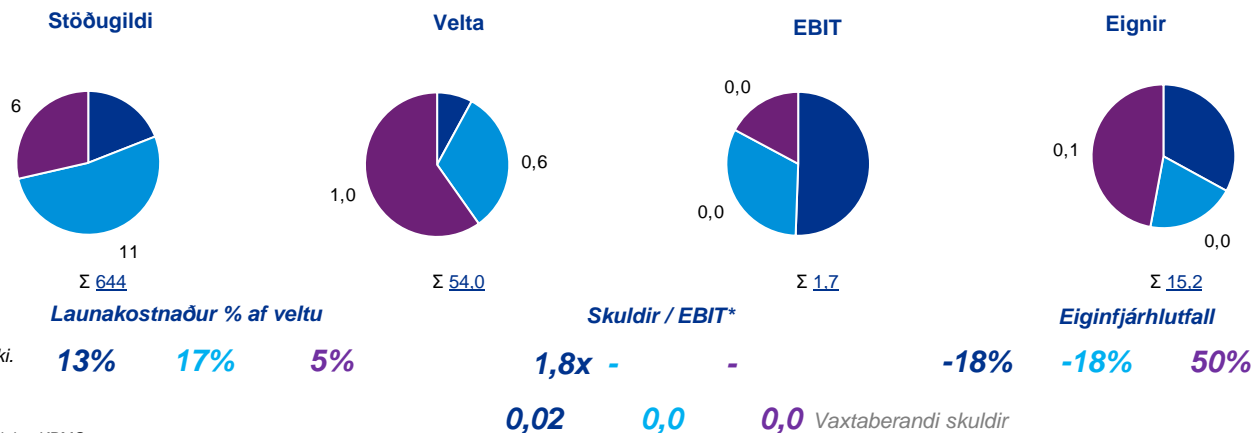
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo, Ferðamálastofa, Stjórnstöð ferðamála og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Viðauki II

Sundurliðun eftir einkennandi greinum

Sundurliðun eftir einkennandi greinum (1/2)

Allt landið - allar greinar

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi	
	félaga	Stöðugildi			skuldir	skuldir
Grænt	571	6.726	158,2	23,3		24,2
Gult 1	358	2.099	49,3	4,1		8,8
Gult 2	166	1.636	36,2	2,8		18,4
Rautt en veð í lagi	398	2.340	51,6	6,7		52,3
Rautt	338	3.387	53,8	3,0		66,3
Samtals	1.831	16.188	349,2	39,8		170,0

Allt landið - Gististaðir

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi	
	félaga	Stöðugildi			skuldir	skuldir
Grænt	107	1.440	24,8	3,9		4,8
Gult 1	80	436	7,6	1,1		3,4
Gult 2	52	917	15,1	2,6		16,2
Rautt en veð í lagi	138	703	11,2	1,3		17,5
Rautt	94	1.426	24,6	2,6		49,3
Samtals	471	4.922	83,3	11,7		91,2

Allt landið - Afþreying

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi	
	félaga	Stöðugildi			skuldir	skuldir
Grænt	188	1.622	40,6	9,1		13,2
Gult 1	111	211	7,1	0,7		1,1
Gult 2	56	90	2,0	0,1		0,6
Rautt en veð í lagi	100	217	4,5	0,0		3,3
Rautt	104	470	8,7	0,1		7,4
Samtals	559	2.610	62,8	10,0		25,6

Allt landið - Veitingarekstur

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi	
	félaga	Stöðugildi			skuldir	skuldir
Grænt	194	2.647	45,8	4,6		1,9
Gult 1	100	1.012	13,6	0,9		1,3
Gult 2	40	429	6,6	0,2		1,2
Rautt en veð í lagi	92	583	8,1	-0,1		0,8
Rautt	101	1.107	13,4	0,1		5,7
Samtals	527	5.778	87,5	5,7		10,9

Sundurliðun eftir einkennandi greinum (2/2)

Allt landið - Bífaleigur

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi
	félaga	Stöðugildi			skuldir
Grænt	13	106	3,5	1,3	1,1
Gult 1	18	101	4,0	0,9	1,7
Gult 2	5	24	0,6	0,2	0,2
Rautt en veð í lagi	31	743	24,6	5,3	30,5
Rautt	5	22	0,5	0,1	0,4
Samtals	72	996	33,1	7,7	34,0

Allt landið - Hóperðir

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi
	félaga	Stöðugildi			skuldir
Grænt	47	537	11,8	2,0	3,0
Gult 1	28	221	4,8	0,5	1,2
Gult 2	7	83	5,0	-0,3	0,1
Rautt en veð í lagi	26	47	0,7	0,0	0,3
Rautt	29	350	6,3	0,1	3,4
Samtals	137	1.238	28,5	2,3	7,9

Allt landið - Ferðaskrifstofur

Filter: Án flugs	Fjöldi		Velta	EBITDA	Vaxtaberandi
	félaga	Stöðugildi			skuldir
Grænt	22	374	31,7	2,3	0,2
Gult 1	21	118	12,3	-0,0	0,1
Gult 2	6	93	7,0	-0,0	0,0
Rautt en veð í lagi	11	47	2,6	0,1	0,0
Rautt	5	12	0,4	-0,0	0,1
Samtals	65	644	54,0	2,3	0,5

Sundurliðun eftir landssvæðum (1/2)

Allt landið eftir undirgreinum

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	13,2	1,1	0,2	4,8	3,0	1,9
Gult 1	1,1	1,7	0,1	3,4	1,2	1,3
Gult 2	0,6	0,2	0,0	16,2	0,1	1,2
Rautt en veð	3,3	30,5	0,0	17,5	0,3	0,8
Rautt	7,4	0,4	0,1	49,3	3,4	5,7
Samtals	25,6	34,0	0,5	91,2	7,9	10,9

Vesturland

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,3	-	-	0,1	0,1	0,2
Gult 1	0,1	-	-	0,7	0,0	0,0
Gult 2	-	-	-	0,0	-	-
Rautt en veð	0,0	-	-	0,5	0,1	-
Rautt	0,5	-	-	0,9	0,0	0,5
Samtals	0,8	-	-	2,2	0,2	0,8

Norðurland Vestra

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,0	-	-	0,1	0,0	-
Gult 1	0,1	-	0,0	0,1	0,0	0,0
Gult 2	-	-	-	0,1	-	-
Rautt en veð	0,1	-	-	0,1	-	0,0
Rautt	0,2	-	-	0,3	0,0	0,1
Samtals	0,5	-	0,0	0,7	0,1	0,1

Höfuðborgarsvæði

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	1,8	1,1	0,2	0,9	2,1	1,2
Gult 1	0,4	0,1	0,1	1,6	0,9	0,8
Gult 2	0,2	0,0	0,0	13,7	0,1	1,2
Rautt en veð	1,4	11,2	0,0	6,0	0,1	0,6
Rautt	3,0	0,4	0,1	44,4	3,0	3,9
Samtals	6,7	12,9	0,4	66,6	6,2	7,7

Vestfirðir

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,0	-	-	0,0	-	0,0
Gult 1	0,1	-	-	0,0	0,1	-
Gult 2	0,0	-	-	-	-	-
Rautt en veð	0,0	-	-	0,4	-	-
Rautt	0,0	-	-	0,2	0,0	-
Samtals	0,2	-	-	0,6	0,1	0,0

Norðurland Eystra

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afpreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,1	0,0	-	0,4	0,3	0,0
Gult 1	0,1	-	-	0,1	0,0	0,2
Gult 2	0,1	-	-	0,9	-	-
Rautt en veð	0,7	12,5	-	1,7	-	0,1
Rautt	2,5	-	0,0	0,9	0,0	0,5
Samtals	3,6	12,5	0,0	3,9	0,4	0,8

Sundurliðun eftir landssvæðum (2/2)

Austurland

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afþreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,3	-	0,0	1,0	0,0	0,0
Gult 1	0,2	-	-	0,5	0,0	0,0
Gult 2	-	-	-	0,3	-	0,0
Rautt en veð	0,2	0,0	-	1,6	0,0	0,0
Rautt	0,1	-	-	0,6	0,0	0,2
Samtals	0,7	0,0	0,0	3,9	0,1	0,3

Suðurnes

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afþreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	10,5	0,0	-	0,1	0,4	0,1
Gult 1	0,1	1,6	-	0,1	0,0	0,0
Gult 2	-	0,2	-	-	-	0,0
Rautt en veð	0,0	6,8	-	2,2	0,0	0,0
Rautt	0,1	-	-	0,9	0,1	0,2
Samtals	10,7	8,5	-	3,2	0,5	0,3

Suðurland

Gildi: Vaxtaberandi skuldir (ma.kr.)

Filter: Án flug.	Afþreying	Bílaleigur	Ferða- skrifstofur	Gististaðir	Hópfærðir	Veitinga- rekstur
Grænt	0,2	0,0	-	2,1	0,0	0,3
Gult 1	0,1	-	-	0,3	0,0	0,2
Gult 2	0,3	-	-	1,3	-	0,1
Rautt en veð	0,8	-	-	4,1	0,0	0,0
Rautt	1,0	0,0	-	1,2	0,3	0,3
Samtals	2,4	0,0	-	9,0	0,3	0,7

Viðauki III

Gagnalýsing

Creditinfo

Gögnin sem dregin hafa verið saman eru fengin hjá Creditinfo og byggja á ársreikningum fyrirtækja sem uppfylla skilyrði ISAT flokkunar sem tengist ferðaþjónustu. Notast er við ársreikninga fyrir rekstrarárin 2016-2019.

Skýrslan inniheldur jafnframt gögn frá Hagstofu Íslands um fjölda starfandi í greininni. Misræmi er í fjölda stöðugilda samkvæmt Creditinfo og fjölda starfandi samkvæmt Hagstofu Íslands. Ástæðuna má rekja til tveggja þátta: 1) Fjöldi starfandi er summan af öllum launþegum í greininni en fjöldi stöðugilda er reiknaður út frá heilsársstöðugildum og 2) tölfræði Hagstofunnar nær til stærra þýðis en Creditinfo þar sem gögnin frá Creditinfo hafa verið takmörkuð með skilyrðum sem sjá má hér að neðan.

Skilyrði

Til þess að auka áreiðanleika gagnanna var eftirfarandi skilyrðum beitt á gagnasett Creditinfo:

- Kennitölur á félagaformi (ekki einstaklingar í rekstri)
- Félög ekki með opið mál um árangurslaust fjárnám
- Rekstrartekjur hærrí en 1 m.kr.
- ISAT flokkar sjá viðauka.

Fjöldi fyrirtækja

Heildarfjöldi fyrirtækja sem uppfyllti ofangreindar niðurstöður og er í gagnasettinu er breytilegur milli ára.

- Félög sem hafa skilað ársreikningi fyrir árið 2019 og voru komin inn í gagnagrunn Creditinfo eru 1.671.
- Félög sem höfðu skilað ársreikningi fyrir árið 2018 og voru í gagnagrunni Creditinfo eru 1.886.
- Talsvert var um að félög höfðu ekki skilað ársreikningi fyrir árið 2019 og í þeim tilvikum þar sem félög höfðu ekki skilað var 2018 ársreikningur notaður í staðinn. Undantekning var gerð í þeim tilvikum þar sem félög höfðu verið tekin til gjaldþrotaskipta eða ef ISAT skráningu hafði verið breytt milli ára.
- Að lokum voru flugfélög og félög í flugtengdri starfsemi fjarlægð af listanum. Þýðið sem unnið er með telur því samtals **1.831** félög.

Aðlaganir

ISAT flokkun

Félögin voru dregin saman í flokka einkennandi greina ferðaþjónustu og er fjallað um hvern flokk í samantektinni. Aðlögun í flokka einkennandi greinar ferðaþjónustu má sjá í viðauka.

Aðrar mikilvægar aðlaganir

Flokkurinn flug inniheldur flugfélög og flugtengda starfsemi. Í þeim flokki hafa þau félög sem starfrækja útsýnisflug með þyrlum verið flokkuð með félögum í afþreyingu.

Laun og launatengd gjöld

Í þeim tilvikum þar sem gögnin innihéldu fjölda stöðugilda í fyrirtækinu en engan launakostnað eða launakostnað og engin stöðugildi var áætlað fyrir launakostnaði. Í þessum tilvikum var launakostnaður eða stöðugildi leitt út með því að nota meðaltalslaunakostnað í viðkomandi undirgrein.

ISAT Flokkun og aðlaganir

ISAT Nr.	Skýring	Flokkun KPMG	Athugasemdir og aðlaganir
49.39.0	Aðrir farþegaflutningar á landi	Höpferðir	
79.12.0	Ferðaskipuleggjendur	Afþreying	
56.21.0	Veislubjónusta	Veitingarekstur	
55.10.1	Hótel og gistiheimili með veitingabjónustu	Gististaðir	
77.11.0	Leiga á bifreiðum og léttum vélknúnum ökutækjum	Bílaleigur	
79.90.0	Önnur bókunarbjónusta og önnur starfsemi tengd ferðabjónustu	Ferðaskrifstofur	Öll félög með KSV undir 65% af tekjum eru flokkuð sem Afþreyingarfélög
56.10.0	Veitingastaðir	Veitingarekstur	
79.11.0	Ferðaskrifstofur	Ferðaskrifstofur	
96.04.0	Nuddstofur, sólbaðsstofur, gufuböð o.þ.h.	Annað	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðabjónustu
55.20.0	Orlofsdvalarstaðir og annars konar gistaðstaða	Gististaðir	
68.20.2	Leiga atvinnuhúsnæðis	Annað	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðabjónustu
55.10.2	Hótel og gistiheimili án veitingabjónustu	Gististaðir	
56.30.0	Krár, kaffihús og dansstaðir o.þ.h.	Veitingarekstur	
71.12.2	Starfsemi á sviði landmælinga; jarðfræðilegar rannsóknir	Afþreying	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðabjónustu
55.30.0	Tjaldsvæði, svæði fyrir húsbíla og hjólhýsi	Gististaðir	
50.30.0	Farþegaflutningar á skipgengum vatnaleiðum	Afþreying	
91.02.0	Starfsemi safna	Afþreying	
55.90.0	Önnur gistaðstaða	Gististaðir	
50.10.0	Millilanda- og strandsiglingar með farþega	Afþreying	
51.10.2	Farþegaflutningar með leiguflugi	Flug	Félög með þyrlurekstur flokkuð sem afþreying
49.32.0	Rekstur leigubíla	Höpferðir	
51.10.1	Farþegaflutningar með áætlanarflugi	Flug	
56.29.0	Önnur ótalin veitingabjónusta	Veitingarekstur	
52.23.0	Bjónustustarfsemi tengd flutningum með flugi	Flug	
93.29.0	Önnur ótalin skemmtun og tómstundastarf	Afþreying	
93.13.0	Heilsu- og líkamsræktarstöðvar	Afþreying	Sótt sér - Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðabjónustu
64.20.0	Starfsemi eignarhaldsfélaga	Höpferðir	Sótt sér - Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðabjónustu

Skuldir / EBIT*

- Skuldahlutfall er hlutfallið milli vaxtaberandi skulda annars vegar og rekstrarhagnaðar hins vegar.
 - Vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir, hlaupareikningslán og næsta árs afborganir.
 - Ekki er hægt að útiloka að vaxtaberandi skuldir fyrirfinnist í öðrum liðum efnahagsreikningsins.
- Skuldahlutfallið hefur verið aðlagð fyrir tilvikum þar sem er rekstrartap. Í þeim tilvikum er rekstrarniðurstöðu sleppt við útleiðslu nefnara í hlutfallsútreikningi.

Skuldahlutfall - aðlagð

Hlutfallið milli vaxtaberandi skulda (sjá skilgreiningu í Skilgreiningar stöðukorts) og rekstrarhagnaðar eins og hann er skráður í ársreikningi.

Eiginfjárlutfall

Hlutfallið milli eigin fjár og eigna alls eins og það er skráð í ársreikningi.

Launahlutfall

Hlutfall milli launa og launatengdra gjalda í ársreikningi og rekstrartekna alls. Þar sem stöðugildi er skráð hjá fyrirtækjum en engin skráður launakostnaður er gerð sú aðlögun að reiknað er með 7,5 milljóna kostnaði fyrir hvert stöðugildi og það nýtt með í útreikningum á launahlutfalli

Stærðarflokkun

- Örfyrirtæki: velta minni en 50 m.kr.
- Lítil fyrirtæki: velta 50-500 m.kr.
- Stór fyrirtæki: velta meiri en 500 m.kr.

Skilgreiningar stöðukorts

Stærð og litur punkta á stöðukorti

Litur punkta er háð atvinnugreinaflokkun skv. fyrri skilgreiningu. Stærð punkta samsvarar vaxtaberandi skuldum viðkomandi fyrirtækis.

Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir eru summa langtímaskulda alls, hlaupareikningsláns og næsta árs afborgana skv. ársreikningi.

Nettó skuldir / skuldleysi

Nettó skuld er þegar vaxtaberandi skuldir eru umfram handbært fé skv. ársreikningi en félag telst nettó skuldlaust ef handbært fé samsvarar eða er hærra en vaxtaberandi skuldir.

Veðhlutfall (e. Asset cover ratio)

Hlutfallið milli summu fasteigna og annarra varanlegra rekstrarfjármuna annars vegar og vaxtaberandi skulda hins vegar skv. skráningu í ársreikningi og fyrri skilgreiningum.

Skuldahlutfall á y-ás

Skuldahlutfall er öfugt eiginfjárlutfall, þ.e. 1 að frádregnu eiginfjárlutfalli. Félög með 100% eiginfjárlutfall lenda á 0 og félög með 0% eiginfjárlutfall á 1 á ás sem nær frá 0-1,5. Félög með neikvætt eiginfjárlutfall lenda þar fyrir ofan. Vörpun á sér stað þar sem félög með eiginfjárlutfall minna en -49% er varpað í 1,49.

Skuldamargfeldi á x-ás

Skuldamargfeldi samsvarar aðlöguðu skuldahlutfalli sem áður hefur verið skilgreint. Þrenns konar varpanir eiga sér stað:

- 1) Sé fyrirtæki með skuldamargfeldi umfram 14,9 er því varpað í 14,9.
- 2) Sé fyrirtæki rekið með tapi og vaxtaberandi skuldir eru umfram handbært fé er því varpað í skuldamargfeldi 14,9.
- 3) Sé fyrirtæki rekið með tapi en handbært fé samsvari eða sé umfram vaxtaberandi skuldir er því varpað í skuldamargfeldi 7,5

Uppfylli fyrirtæki ekkert af þremur fyrrgreindum atriðum er skuldamargfeldið reiknað beint út frá gildum í ársreikningi.

Skilgreiningar stöðukorts (aðgerðaflokkar)

1: Rekstur og efnahagur í jafnvægi (grænt)

Í þennan flokk falla fyrirtæki með skuldamargfeldi minna en 7,5 og skuldahlutfall minna en 0,75.

2: Veik eiginfjárstaða (gult)

Skuldamargfeldi minna en eða jafnt og 7,5 og skuldahlutfall meira en eða jafnt og 0,75. Í þennan flokk falla fyrirtæki með tiltölulega lágar skuldir en veika eiginfjárstöðu auk fyrirtækja sem rekin eru með tapi, eiginfjárstaða er veik en eru með handbært fé umfram vaxtaberandi skuldir.

3: Rekstrarafkoma ber illa skuldsetningu (gult)

Skuldamargfeldi meira en eða jafnt og 7,5 og skuldahlutfall minna en 0,75. Í þennan flokk falla félög með tiltölulega sterka eiginfjárstöðu en háar skuldir. Einnig falla í þennan flokk fyrirtæki sem rekin eru með tapi, hafa tiltölulega sterka eiginfjárstöðu og handbært fé umfram vaxtaberandi skuldir.

4: Ósjálfbær rekstur en veð í lagi (rautt)

Lítur sömu skilyrðum og 5) en veðhlutfall (asset cover ratio - sjá skilgreiningu) er innan skilgreindra marka. Fyrir bílaleigur er miðað við veðhlutfallið 1, fyrir hópferðir, afþreyingu og veitingarekstur og er miðað við veðhlutfall 0,7 en fyrir gististaði og annan rekstur 0,9.

5: Ósjálfbær rekstur (rautt)

Fyrirtæki með skuldamargfeldi meira en 7,5 og skuldahlutfall meira en eða jafnt og 0,75. Einnig falla hér þau félög sem rekin eru með tapi og vaxtaberandi skuldir eru umfram handbært fé. Í þennan flokk falla einnig öll félög með aðlagað skuldahlutfall umfram 14,9 óðháð eiginfjárlutfalli og eiginfjárlutfall minna en -49%.

Á stöðukorti er sýnd talning á þeim félögum sem falla í hvern flokk fyrir sig og heildarvaxtaberandi skuldir allra félaga sem falla í hvern flokk sýnd á aðliggjandi ritum.

Helstu forsendur spálíkans

Rekstrarreikningur

- Inntaksbreyta er fjöldi ferðamanna sem segir til um tekjur per ferðamann og skalast eftir fjölda ferðamanna.
 - Gert er ráð fyrir að hlutfall innlendrar veltu sé á bilinu 10% og allt að 50% eftir einkennandi greinum og að sú velta þróast óháð fjölda ferðamanna.
- Rekstrarkostnaður er áætlaður þannig að breytilegur kostnaður fellur niður en óhjákvæmilegur fastur kostnaður er látinn sitja eftir.
 - Fastur kostnaður er áætlaður sem hlutfall af heildarkostnaði í eftirfarandi liðum.
 - Kostnaðarverð seldra vara (0% til 10% af heildarkostnaði er áætlaður fastur)
 - Laun og launatengd gjöld (10 til 20% af heildarkostnaði er áætlaður fastur)
 - Skrifstofu og annar kostnaður (40 til 50% af heildarkostnaði er áætlaður fastur)
 - Hlutfall fasts kostnaðar í hverjum kostnaðarlið er áætlað eftir einkennandi greinum og metin út frá ítarlegu niðurbroti í ársreikningum félaga.

Vaxtagjöld eru áætluð m.v.:

- Meðalstöðu vaxtaberandi skulda á móti vaxtagjöldum þó að hámarki 10%.

Efnahagsreikningur

- EBITDA og nettó vaxtakostnaður koma til hækkunar eða lækkunar á yfirdrætti undir skammtímaskuldum.
- Afskriftir fastafjármuna dragast frá varanlegum rekstrarfjármunum fyrra árs en ekki gert ráð fyrir fjárfestingum.
- Ársniðurstaða leggst við óráðstafað eigið fé fyrra árs
- Tekjuskattar eru 20% af hagnaði fyrir skatta til hækkunar og lækkunar á öðrum skammtímaskuldum.

Í eftirfarandi liðum er gert ráð fyrir sömu gildum og í árslok 2019:

- Afskriftir fastafjármuna, óefnislegar eignir, fasteignir, eignahlutur í dóttur- og hlutdeildarfélögum, eignahlutur í öðrum félögum, áhættufjármunir og langtímakröfur, veltufjármunir alls, hlutfé og stofnfé, endurmatsreikningur, yfirverðsreikningur innborgaðs hlutfjár, lögbundinn var a sjóður, annað eigið fé, hlutdeild minnihluta í eigin fé, skuldbindingar alls, langtímaskuldir alls, viðskiptaskuldir, skuldir tengdra félaga, fyrirfram innheimtar tekjur, næsta árs afborganir

Eftirfarandi liðir eru áætlaðir sem 0:

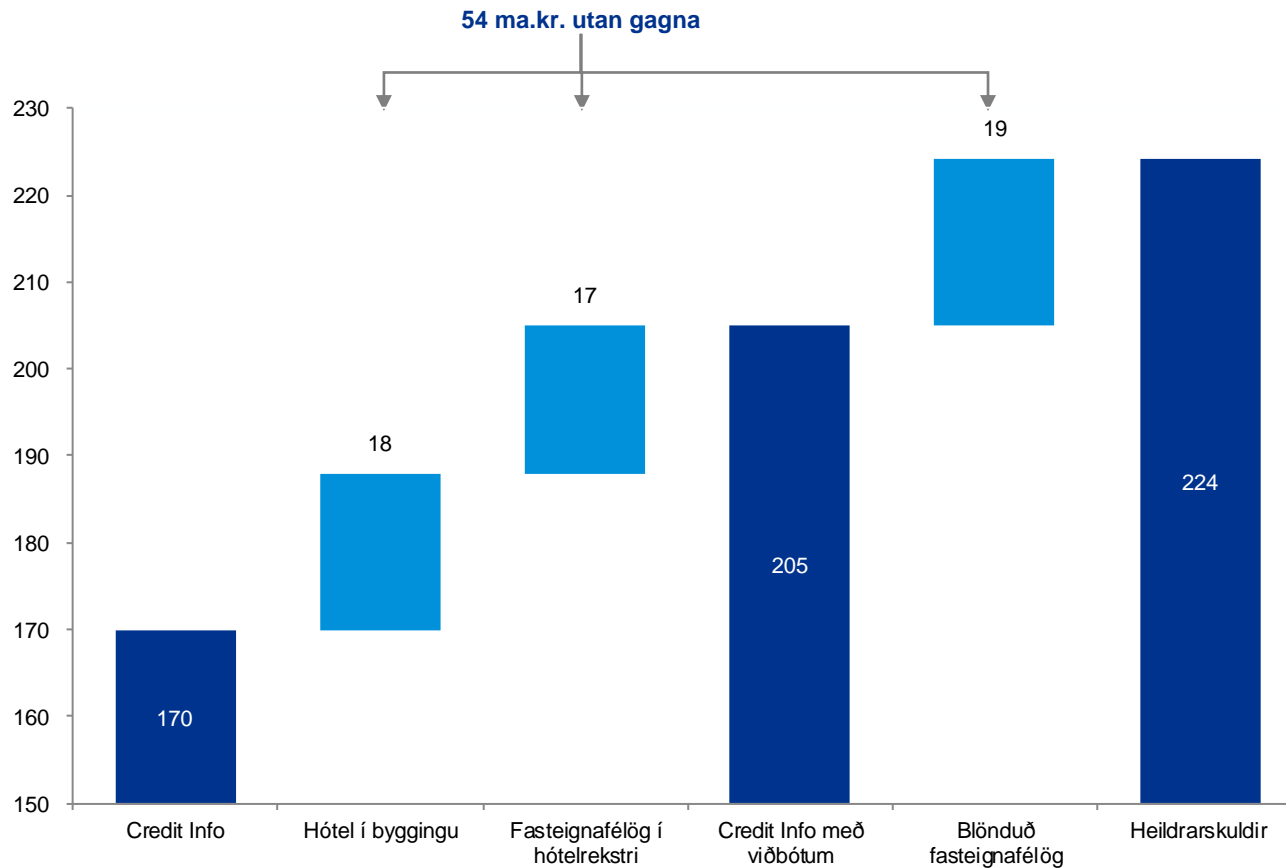
- Virðisrýrnun viðskiptavildar, matsbreyting fjárfestingareigna, vaxtatekjur, gengismunur, aðrir fjármagnslíðir, aðrar tekjur og gjöld, áhrif hlutdeildar- og dótturfélaga, viðskiptavild

Viðauki IV

Heildarskuldir ferðapjónustunnar

Heildarskuldir ferðapjónustunnar

Útlán kerfislega mikilvægra banka (KMB) til ferðapjónustunnar (án flugs og flugtengdra greina) var 210 ma.kr. í árslok 2019 samkvæmt gögnum Seðlabankans. Þegar vaxtaberandi skuldum vegna hótela í byggingu og fasteignafélaga í hótélrekstri er bætt við vaxtaberandi skuldir í gagnagrunni Creditinfo fæst sambærilegt mengi fyrirtækja og liggur að baki upplýsingum frá Seðlabankanum. Fjárhæðirnar eru ekki þær sömu en frávik má skýra með mismunandi gagnasettum og takmarkanna vegna ISAT skráningar félaga.

Fyrirvari

Ráðgjafarsvið KPMG ehf. (KPMG) hefur að beiðni Ferðamálastofu unnið greiningu á fjárhagsstöðu og áskorunum ferðaþjónustufyrirtækja vegna COVID-19 heimsfaraldursins (COVID-19).

KPMG ber ekki skylda til að uppfæra skýrsluna vegna upplýsinga sem fram kunna að koma eftir að skýrslan hefur verið gefin út.

Upplýsingarnar og útreikningarnir fela ekki í sér staðfestingu frá KPMG, þar sem hefur ekki sérstaklega kannað áreiðanleika þeirra gagna og heimilda sem vinnan er byggð á en bent er á að niðurstaða slíkrar könnunar gæti haft áhrif á undirliggjandi gögn og þar af leiðandi niðurstöður greininga. Sérstaklega bendir KPMG á að villuprófun á gögnum Creditinfo leiddi í ljós misræmi við gögn ársreikninga sem ekki hefur verið leiðrétt fyrir en ábendingum komið á framfæri við Creditinfo. KPMG getur því ekki ábyrgst nákvæmni né áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi.

Gert er ráð fyrir að lesendur nýni í þessi gögn og annað það er liggur til grundvallar niðurstöðum og að lesendur túlki upplýsingarnar í tengslum við þeirra eigin kringumstæðum og önnur atvik sem við þá kunna að eiga.

Öll ákvörðunartaka í tengslum við upplýsingarnar og útreikningana er alfarið í höndum verkkaupa eða annarra aðila sem er að málinu kunna að koma og ber KPMG enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli þeirra.

© 2020 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative, svissnesku samvinnufélagi. Allur réttur áskilinn.

Nafn og vörumerki KPMG eru skráð vörumerki KPMG International.